

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Opracowanie: ISP Ochrona Przeciwpożarowa sp. j.
03-982 Warszawa ul. Abrahama 2 lok. 16
tel. 602 693 658
inż. Stefan Świerkot

Warszawa, wrzesień 2010

Spis Treści

1.	Ustalenia ogólne	3
2.	Warunki ochrony przeciwpożarowej	5
3.	Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym	11
4.	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	27
5.	Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	33
6.	Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania	34
7.	Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji	37
8.	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami budynku.....	39
9.	Definicje i przepisy	46
10.	Graficzna część instrukcji.....	49
11.	Załączniki do instrukcji	
	1. Instrukcja w sprawie zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	
	2. Dokumentacja zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji	

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

1. Ustalenia ogólne

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej [101] stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel budynku, obiektu lub terenu, zobowiązany jest do zapewnienia jego ochrony przeciwpożarowej oraz przebywających w nim ludzi.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określone zostały w:

- 1) rozporządzeniach Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji:
 - w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów [103];
 - w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych [104];
 - w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej [105];
 - 2) rozporządzeniu Ministra Infrastruktury:
 - w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [102];
 - 3) innych szczegółowych aktach prawnych i normach;
- oraz, dokumentacji technicznej budynku.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego zwana dalej instrukcją, dotyczy budynku dydaktycznego Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie.

Instrukcja zgodnie z rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych i administracji [103] określa:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami obiektu;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - odległości od obiektów sąsiadujących,
 - parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefach pożarowych
 - kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych,
- hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;

9) osoby/podmioty opracowujące instrukcję.

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w wyżej wymienionym zakresie, jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji budynku.

Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także każdorazowo po zmianach sposobu użytkowania budynku, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Warunki ochrony przeciwpożarowej oraz plany obiektu zamieszczone w instrukcji, należy przekazać do właściwego miejscowo komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w celu ich wykorzystania na potrzeby planowania, organizacji i prowadzenia działań ratowniczych.

Wszyscy stali użytkownicy budynku zobowiązani są do znajomości i ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu z przepisami określono w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji” instrukcji.

Warunek zapoznania użytkowników budynku z przepisami przeciwpożarowymi i instrukcją, powinien być zawarty w umowie, na podstawie której zewnętrzne jednostki organizacyjne prowadzą działalność na terenie budynku.

Za nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji przez gości, odpowiadają osoby w obecności których goście ci przebywają na terenie budynku.

Jeden egzemplarz instrukcji należy przechowywać w pomieszczeniu portierów – miejscu zapewniającym możliwość natychmiastowego wykorzystania zawartych w niej danych na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

Postanowienia zawarte w instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych aktów normatywnych.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

2. Warunki ochrony przeciwpożarowej

Charakterystyka ogólna budynku

Parametry budynku:

powierzchnia zabudowy	1088 m ²
powierzchnia użytkowa budynku	6370 m ²
wysokość budynku	19,37 m
ilość kondygnacji podziemnych	1
ilość kondygnacji nadziemnych	6

Budynek jest obiektem wolnostojącym posadowionym na wydzielonej, ogrodzonej działce usytuowanej przy zbiegu ulic Pasteura Banacha w Warszawie.

W sąsiedztwie budynku w odległości 7,4 m, znajduje się dwukondygnacyjny budynek warsztatowy. Budynki połączone są ze sobą łącznikiem na poziomie pierwszego piętra.

Od strony południowo wschodniej w odległości 8 m usytuowany jest jednokondygnacyjny budynek magazynowy

Wysokość budynku 19,37 m;

Z uwagi na przeznaczenie jest to budynek użyteczności publicznej, mieszczący sale ćwiczeń, laboratoria, sale wykładowe, sale komputerowe, czytelnię, pomieszczenia biurowe, socjalne itp.

Poza funkcją dydaktyczną w podziemnej części budynku zlokalizowano pomieszczenia obsługi technicznej jak pomieszczenie wymiennika ciepła, rozdzielni energetycznej, magazynki, wentylatorni.

Dojazd pożarowy

Do budynku przewidziano dojazd pożarowy od ulicy Pasteura; przez bramę wjazdową (szerokości 4,5 m) z placem manewrowym.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru w ilości 20 dm³/s zapewnia sieć miejska w ulicach Banacha i Pasteura.

Klasyfikacja pożarowa budynku

Budynek dydaktyczny z uwagi na przeznaczenie zakwalifikowano do kategorii ZL III zagrożenia ludzi.

Z uwagi na wysokość jest to budynek średniowysoki (SW).

Zagrożenie wybuchem

Zagrożenia wybuchem w budynku nie przewidziano.

Klasa odporności pożarowej budynku i elementów budowlanych

Wymagana klasa B odporności pożarowej.

Wymagana odporność ogniowa elementów budynku:

odporność ogniowa	głównej konstrukcji nośnej	R120
	konstrukcji dachu	R30
	stropu	REI 60
	ścian zewnętrznych	EI 60
	ścian wewnętrznych	EI 30
	przekrycia dachu	E 30

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Wszystkie elementy budynku są nierozprzestrzeniające ognia i spełniają wyżej podane parametry.

Podział budynku na strefy pożarowe

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w budynku do 5000 m².

Budynek podzielono na następujące strefy pożarowe:

- na kondygnacji szóstej, piętro 5, poddasze; dwie strefy (strefa pożarowa numer 1 i numer 2)
- kondygnacja piąta, piętro 4 (strefa pożarowa numer 3)
- kondygnacja czwarta, piętro 3 (strefa pożarowa numer 4)
- kondygnacja trzecia, piętro 2 (strefa pożarowa numer 5)
- kondygnacja druga, piętro 1 (strefa pożarowa numer 6)
- kondygnacja pierwsza, parter (strefa pożarowa numer 7)
- kondygnacja podziemna, piwnica (strefa pożarowa numer 8)

Ponadto wydzielono pożarowo na kondygnacji pierwszej pomieszczenie baru, drzwiami o odporności ogniowej EI 30.

Wydzielono pożarowo na poziomie każdej kondygnacji klatki schodowe, w tym hol z szybem windowym, drzwiami o odporności ogniowej EI 30.

Wydzielono szyb zsypu od klatki schodowej drzwiami o odporności ogniowej EI 30.

Budynek warsztatowy od budynku dydaktycznego wydzielono ścianą odporności ogniowej REI 120 z drzwiami o odporności ogniowej EI 60.

Przepusty instalacyjne w ścianach i stropach oddzieleni pożarowych wykonano w klasie odporności ogniowej tych ścian i stropów.

Przewody wentylacyjne i klimatyzacyjne przechodzące przez strefy pożarowe, których nie obsługują obudowano w wymaganej klasie odporności ogniowej lub wyposażono w klapy odcinające o odporności ogniowej tych wydzieleni.

Warunki ewakuacji

W budynku drogi ewakuacji stanowią korytarze poziome prowadzące do klatek schodowych usytuowanych w szczytach budynku.

W pomieszczeniach od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną, do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zapewniono przejścia ewakuacyjne, których długość nie przekracza 40 m.

Przejścia te prowadzą przez nie więcej niż trzy pomieszczenia, a ich szerokość jest nie mniejsza niż 0,90 m.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych jest proporcjonalna do liczby osób na danej kondygnacji (0,6 m na 100 osób) i nie mniejsza niż 1,4 m. Ich wysokość wynosi co najmniej 2,2 m.

Korytarze w strefach ZL podzielono na odcinki nie dłuższe niż 50 m; tam gdzie korytarz miał długość ponad 50 m zastosowano drzwi dymoszczelne.

Klatki schodowe w budynku są obudowane i zamykane drzwiami EI 30 oraz wyposażone w wentylację mechaniczną nadciśnieniową zapobiegającą zadymieniu.

Długość dojść ewakuacyjnych od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia do innej strefy pożarowej, na zewnątrz budynku lub do obudowanej i oddymianej klatki schodowej z

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

drzwiami EI 30 nie przekracza w strefach ZL III na poziomej drodze ewakuacyjnej 20 m (przy jednym dojściu) i 60 m (przy dwóch dojściach).

Drogi ewakuacyjne wyposażono w podświetlone znaki ewakuacji a stałe elementy związane z bezpieczeństwem pożarowym oznakowano znakami fotoluminescencyjnymi.

Wyposażenie instalacyjne

Urządzenia i instalacje zapobiegające zadymieniu

W celu zabezpieczenia klatek schodowych budynku przed zadymieniem, wykonano instalację wentylacji mechanicznej zapewniającej w przestrzeni chronionej nadciśnienie.

W tym celu zaprojektowano zespoły nawiewne typ RDS 630/4/3 usytuowane pod stropem na parterze klatek schodowych współpracujące z samoczynnymi klapami upustowymi. Kłapy otwierają się gdy zostanie uzyskane założone nadciśnienie 50 Pa.

Moment zamykający kłapy jest ustawiany mechanizmem sprężynowym. Mechanizm jest tak skonstruowany, że nieznaczne przekroczenie wartości żądanej zmienia skokowo powierzchnię czynną kłapy. Charakterystyka taka gwarantuje najkrótsze czasy reakcji na zmianę ciśnienia.

Gdy zostaną otwarte drzwi i gwałtownie spadnie ciśnienie kłapa zamknie się niezwłocznie i cały wydatek urządzenia (poza wydatkiem pokrywającym nieuszczelności) przepływa przez otwarte drzwi. Zamknięcie drzwi powoduje natomiast otwarcie kłapy. W żadnym momencie maksymalne, dopuszczalne nadciśnienie 50 Pa nie zostanie przekroczone.

Uruchomienie wentylacji odbywa się poprzez impuls zewnętrzny przychodzący z centrali systemu sygnalizacji pożarowej do szafy sterowniczej usytuowanej w pobliżu wentylatora nawiewnego.

System sygnalizacji pożarowej

System sygnalizacji pożarowej ma zapewnić całkowitą ochronę budynku. Wykrycie zaistniałego zagrożenia pożarowego odbywa się automatycznie za pomocą czujek dymowych zainstalowanych w pomieszczeniach oraz na korytarzach i klatce schodowej. Czujka po wykryciu zagrożenia automatycznie przekazuje sygnał do centrali sygnalizacji pożaru, zlokalizowanej na parterze w pomieszczeniu portierni (przy głównym wejściu do budynku). Sygnał przekazywany jest według dwustopniowego wariantu alarmowania pożarowego (alarm I i II stopnia), natomiast ręczne ostrzegacze pożarowe przekazują sygnał jako alarm pożarowy II stopnia. Centrala powiadamia osobę obsługującą system o powstałym zagrożeniu za pomocą sygnałów akustycznych oraz informacji przedstawionych na wyświetlaczu wg dwustopniowego wariantu alarmowania. Podczas alarmu II stopnia, oprócz sygnalizacji na centrali, uruchomiony zostaje także akustyczny system ostrzegawczy składający się sygnalizatorów dźwiękowych oraz uruchomiona zostaje automatyka pożarowa.

Budynek chroniony jest przez system sygnalizacji pożaru typu POLON 4900. Jest to analogowy, pętlowy, adresowalny system sygnalizacji pożaru zbudowany w oparciu o urządzenie firmy Polon-Alfa z Bydgoszczy. System zapewnia niezawodną pracę oraz odporności na fałszywe alarmy przy zachowaniu dużej czułości i szybkości reakcji na rzeczywiste zagrożenie. Centrala POLON 4900 jest wieloprocessorowym urządzeniem, z podwójnym układem sterowników procesorowych (z tzw. redundancją), gwarantującym niezawodną pracę systemu i dającą wiele udogodnień podczas programowania i obsługi systemu wykrywania pożaru. Centrala systemu SSP zasilana jest z sieci elektroenergetycznej budynku 230 V 50 Hz. Jako zasilanie rezerwowe zastosowano zestaw dwóch akumulatorów. Czas awaryjnego zasilania systemu wynosi 72 h. W systemie zastosowano wariant alarmowania dwustopniowego czyli po wystąpieniu kryterium alarmu centrala sygnalizuje alarm I stopnia następnie jest czas T2 na rozpoznanie zagrożenia przez personel obsługujący i

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

dopiero po tym czasie włączany jest alarm II stopnia. Sygnalizatory akustyczne zainstalowane w obiekcie automatycznie włączają się po czasie T3 od momentu wystąpienia alarmu I stopnia, bądź mogą być ręcznie włączane i wyłączane przyciskiem WYSTEROWANIE, znajdującym się na płycie czołowej centrali. Wystąpienie alarmu II stopnia powoduje uaktywnienie urządzeń zewnętrznych. Sygnały sterujące wracają do normy po skasowaniu alarmu.

Centrala alarmowa połączona jest ze stanowiskiem do stacji monitorującej Państwowej Straży Pożarnej.

Scenariusz pożarowy

W scenariuszu określono współdziałanie instalacji i urządzeń ochrony przeciwpożarowej budynku, w przypadku wykrycia pożaru przez system sygnalizacji pożaru.

Głównym celem scenariusza zdarzeń w czasie pożaru nie jest szczegółowy opis przebiegu pożaru w obiekcie, ale sprawdzenie czy zastosowane systemy zabezpieczeń przeciwpożarowych zadziałają prawidłowo i zapewnią odpowiedni poziom bezpieczeństwa.

Pożar na którejkolwiek kondygnacji lub pożar (dym) w klatce schodowej:

- wykrycie pożaru przez system sygnalizacji pożaru samoczynnie - sygnał z czujki (alarm I stopnia);
- sprawdzenie czy alarm jest fałszywy czy też nie przez obsługę obiektu;
- w przypadku braku sygnału anulującego przejście centrali w stan alarmu pożarowego lub wciśnięcie przycisku ROP (alarm II stopnia);
- wjechanie (zjechanie) wszystkich wind na parter i pozostawienie ich unieruchomionych z otwartymi drzwiami;
- zwolnienie elektromagnesów (trzymaczy) drzwi przeciwpożarowych klatki schodowej oraz korytarzy;
- uruchomienie wentylacji mechanicznej nadciśnieniowej w klatkach schodowych;
- automatyczne otwarcie drzwi przesuwnych na poziomie parteru;
- uruchomienie sygnalizatorów akustycznych;

Uwaga: uruchomienie ręcznego ostrzegacza pożarowego, powoduje alarm II stopnia i uruchomienie sterowań pożarowych.

Instalacja elektroenergetyczna; przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Rozdzielnia główna (RNN), zlokalizowana jest w pomieszczeniu na poziomie piwnicy. Wyposażona jest w wyłączniki typu D 250/03 z wyzwalaczami wzrostowymi, co umożliwia zdalne wyłączenie rozdzielni z pomieszczenia portierni na parterze – wyłączniki pożarowe typ FT 22 Wx-11.

Oświetlenie awaryjne

W budynku zastosowano oświetlenie awaryjne:

- ewakuacyjne na korytarzach holach i klatkach schodowych,
- kierunkowe (podświetlone kierunki ewakuacji),

Oprawy oświetlenia ewakuacyjnego wyposażono w inwertory (czas pracy awaryjnej 3 godziny).

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Hydranty wewnętrzne

Budynek wyposażono w hydranty 25 z węzłem półsztywnym długości 30 m, zlokalizowano je przy klatkach schodowych na poszczególnych kondygnacjach z wyjątkiem poddasza gdzie hydrant znajduje się w połowie długości korytarza.

Hydranty obejmują swym zasięgiem całą powierzchnię budynku.

Wypożaenie w gaśnice

Obiekt wyposażono w gaśnice przy założeniu jednej jednostki masy środka gaśniczego (2 kg lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na powierzchnię do 100 m² budynku. Długość dojścia do gaśnic nie przekracza 30 m.

Oznakowanie

Oznakowano w obiekcie (znakami zgodnymi z PN):

- hydranty wewnętrzne i gaśnice;
- ręczne ostrzegacze pożarowe;
- przyciski oddymiania;
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu;
- główny zawór gazu;
- drogi i wyjścia ewakuacyjne;

Wentylacja

W budynku wykonano wentylację mechaniczną bytową z wentylatornią zlokalizowaną na poziomie piwnicy. Wentylacja rozprowadzona jest przy pomocy szybów, kominów i kanałów wentylacyjnych.

Wentylacja pożarowa w budynku nie występuje.

Instalacja odgromowa

Budynek wyposażony jest w instalację odgromową.

Instalacja gazowa

Gaz z sieci miejskiej doprowadzony jest do budynku na poziomie piwnicy. Zawór odcinający dopływ gazu umieszczony jest na zachodniej elewacji w północnej części budynku.

Instalacja wodno-kanalizacyjna

Budynek wyposażony jest w instalację wodno-kanalizacyjną.

Instalacja grzewcza

Budynek wyposażony jest w instalację grzewczą – ogrzewanie wodne z sieci miejskiej przez wymiennik ciepła w piwnicy budynku.

Warunki ochrony przeciwpożarowej opracowano na podstawie ustaleń:

- projektu budowlanego wykonawczego „Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku dydaktycznego Wydziału Fizyki UW w Warszawie przy ulicy Pasteura 7”; Opracowanie Archigraf ul. J. Rosoła, 02-786 Warszawa; autor mgr inż. arch. Michał Brutkowski, inż. arch. Tomasz Waszkiewicz;
- projektu budowlanego wykonawczego wentylacji mechanicznej zabezpieczającej klatki schodowe przed zadymieniem – nadciśnieniowy w budynku dydaktycznym Wydziału

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Fizyki UW w Warszawie przy ulicy Pasteura 7”; Opracowanie Archigraf ul. J. Rosoła, 02-786 Warszawa; autor mgr inż. Stanisław Truszczyński;

- projektu budowlanego wykonawczego system sygnalizacji pożaru „Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku dydaktycznego Wydziału Fizyki UW w Warszawie przy ulicy Pasteura 7”; Opracowanie Archigraf ul. J. Rosoła, 02-786 Warszawa; autor inż. arch. Tomasz Waszkiewicz, inż. arch. Mateusz Szepietowski;
- ekspertyzy pożarowo-technicznej stanu ochrony przeciwpożarowej dla budynku dydaktycznego Wydziału Fizyki UW w Warszawie przy ulicy Pasteura 7;
- postanowienia Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej znak WZ 5595/189/07 z 01.10.2007r.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

3. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

Pod pojęciem urządzenia przeciwpożarowego – należy rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków – wymienione w rozdziale 9 „Definicje i przepisy” instrukcji.

Zgodnie z dokumentacją techniczną oraz w/w ustaleniami obiekt wyposażony jest w następujące urządzenia przeciwpożarowe:

- 1) system sygnalizacji pożarowej; urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych;
- 2) instalację oświetlenia ewakuacyjnego;
- 3) hydranty wewnętrzne;
- 4) hydranty zewnętrzne;
- 5) przeciwpożarowe kłapy odcinające;
- 6) urządzenia zapobiegające zadymieniu;
- 7) drzwi przeciwpożarowe i dymoszczelne oraz inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania;
- 8) przeciwpożarowy wyłącznik prądu;

Zgodnie z rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych i administracji [103]:

- 1) Urządzenia przeciwpożarowe w budynku powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.
- 2) Urządzenia przeciwpożarowe oraz gaśnice przenośne i przewoźne, zwane dalej „gaśnicami”, powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów.
- 3) Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

W celu zapewnienia sprawności technicznej i funkcjonalnej instalacji i urządzeń oraz wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w budynku, konieczna jest koordynacja działań w tym zakresie.

Rozwiązanie takie wynika również z zasad określonych w normach dotyczących konserwacji poszczególnych instalacji, gdzie za sprawność danej instalacji (np. instalacji sygnalizacji pożaru wraz z urządzeniami przez nią sterowanymi w całym budynku) odpowiedzialna jest jedna, wskazana osoba.

Biorąc pod uwagę powyższe, konieczne jest wyznaczenie przez zarządcę/administradora budynku osób prawnych lub fizycznych odpowiedzialnych za koordynację tych działań.

Osoba koordynująca działania w wyżej wymienionym zakresie, odpowiedzialna jest w szczególności za:

- 1) przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- 2) posiadanie aktualnej dokumentacji dotyczącej warunków budowlanych i instalacyjnych, oraz jej aktualizacja w przypadku przebudowy, rozbudowy, zmian aranżacji lub przeznaczenia powierzchni;
- 3) posiadanie aktualnej dokumentacji dotyczącej sprawności technicznej i funkcjonalnej warunków budowlanych i instalacyjnych;
- 4) sprawność techniczną i funkcjonalną poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic w budynku;
- 5) współdziałanie poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych zgodnie ze scenariuszem pożarowym określonym w dokumentacji technicznej budynku;
- 6) posiadanie aktualnej dokumentacji dotyczącej poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz jej aktualizacja w przypadku przebudowy, rozbudowy lub innych istotnych zmian;
- 7) posiadanie aktualnej dokumentacji dotyczącej sprawności technicznej i funkcjonalnej poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic;
- 8) posiadanie aktualnych instrukcji obsługi, procedur dotyczących konserwacji poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz ich aktualizacja;
- 9) wdrażanie obowiązujących przepisów i norm oraz procedur dotyczących konserwacji poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic;
- 10) posiadanie, kompletację i weryfikację protokołów z prób i sprawdzeń potwierdzających prawidłowość działania urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic zgodną z ustaleniami dokumentacji projektowej, dokumentacji techniczno-ruchowej, przepisów i norm;
- 11) powodowanie likwidacji nieprawidłowości wynikających z braku stosownej dokumentacji oraz nieprawidłowości wynikających z przeprowadzonych prób i sprawdzeń.

Wszelkie prace remontowo-budowlane, aranżacyjne, konserwacyjne itp. w budynku i na terenie przyległym należy wykonywać z uwzględnieniem ustaleń określonych w niniejszym rozdziale oraz rozdziale 5 „Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” instrukcji.

3.1. System sygnalizacji pożarowej

Charakterystyka ogólna systemu

System sygnalizacji pożaru jest zespołem urządzeń służących do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze. Podstawą działania systemu są rozmieszczone w chronionym obiekcie detektory (czujki pożarowe) oraz rozmieszczane na drogach komunikacji ogólnej przyciski pożarowe (ręczne ostrzegacze pożarowe zwane w skrócie ROP).

Sygnały z czujek i ręcznych ostrzegaczy pożaru przekazywane są drogą kablową do centrali systemu, która automatycznie definiuje wzbudzone urządzenie w budynku w zakresie jego lokalizacji oraz stanu pracy, przekazując tym samym obsłudze systemu informację o pożarze. System równocześnie powiadamia użytkowników obiektu o wykrytym zagrożeniu przy pomocy sygnalizatorów akustycznych rozmieszczonych na terenie całego obiektu.

System sygnalizacji pożaru oprócz wykrycia i zlokalizowania pożaru oraz powiadomienia obsługi o niebezpieczeństwie, powoduje automatyczne zadziałanie instalacji i urządzeń przeciwpożarowych stanowiących zabezpieczenie budynku.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące systemu sygnalizacji pożarowej określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

System sygnalizacji pożarowej, urządzenia wchodzące w jego skład, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych dotyczących konserwacji określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej poszczególnych urządzeń i elementów wchodzących w skład systemu;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- obowiązujących w tym zakresie norm;
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;
- współdziałania z innymi urządzeniami przeciwpożarowymi w sposób określony w scenariuszu pożarowym;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli systemu. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- 1) daty i czasy prowadzonych czynności;
- 2) datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- 3) szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- 4) działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;
- 5) stan instalacji po przeprowadzeniu czynności;
- 6) podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny systemu;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

Przed przeprowadzaniem prac konserwacyjnych obniżających sprawność techniczną instalacji należy powiadomić zarządcę/administrатора budynku lub osobę przez niego wyznaczoną.

W przypadku odłączenia części instalacji na czas konserwacji/remontu należy zapewnić dodatkowy nadzór niechronionej powierzchni na zasadach ustalanych każdorazowo z zarządcą/administratorem budynku lub osobą przez niego wyznaczoną.

Sposób obsługi centrali systemu sygnalizacji pożaru należy umieścić w instrukcji obsługi systemu. Informacje zawarte w instrukcji obsługi systemu powinny być przedstawione w przejrzystej formie i zapewniać portierowi obsługującemu system możliwość natychmiastowej lokalizacji zagrożenia.

Jeden aktualny egzemplarz tych dokumentów przeznaczony wyłącznie dla operatora centrali pożarowej powinien znajdować się w pomieszczeniu portierów.

Lokalizację centrali systemu sygnalizacji pożaru przedstawiono na rys. nr 2 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

3.2. Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego

Charakterystyka ogólna instalacji

W celu wyeliminowania zagrożeń związanych z zanikiem oświetlenia podstawowego drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia w budynku wyposażono, zgodnie z dokumentacją projektową, w instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego. Instalacja ta, włącza się samoczynnie przy zaniku zasilania opraw oświetlenia podstawowego.

Nagły zanik oświetlenia w budynku, często prowadzić może do bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia przebywających w nim ludzi.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego działając automatycznie zapewnia oświetlenie w sposób niezwłoczny, na wyznaczony czas, w przypadku gdy zawiedzie zasilanie oświetlenia podstawowego, poprzez:

- zapewnienie bezpieczeństwa w czasie opuszczania miejsc pobytu osób przez stworzenie warunków widzenia umożliwiających identyfikację i wykorzystanie dróg ewakuacyjnych oraz łatwe zlokalizowanie i zastosowanie sprzętu pożarowego;
- zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia paniki i umożliwienie bezpieczeństwa osób zmierzających w kierunku dróg ewakuacyjnych przez zapewnienie warunków widzenia umożliwiających dotarcie do miejsca, z którego droga ewakuacyjna może być rozpoznana;
- zwiększenie bezpieczeństwa osób znajdujących się w potencjalnie niebezpiecznej sytuacji.

Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego powinna spełniać następujące funkcje:

- oświetlać oznakowanie kierunków dróg ewakuacyjnych;
- wytwarzać natężenie oświetlenia na i wzdłuż dróg ewakuacyjnych, tak aby możliwy był bezpieczny ruch w kierunku wyjścia do miejsca zapewniającego bezpieczeństwo;
- zapewniać, aby sprzęt przeciwpożarowy i przyciski uruchamiające instalacje przeciwpożarowe rozmieszczone wzdłuż dróg ewakuacyjnych mogły być łatwo zlokalizowane;
- umożliwiać inne działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa w budynku.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące oświetlenia ewakuacyjnego określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego wykonana została w oparciu o dokumentację projektową budynku.

Instalację oświetlenia ewakuacyjnego należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej poszczególnych urządzeń i elementów wchodzących w skład systemu;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- obowiązujących w tym zakresie norm;
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli systemu. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- 1) daty i czasy prowadzonych czynności;
- 2) datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- 3) szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- 4) działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;
- 5) stan instalacji po przeprowadzeniu czynności;
- 6) podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny systemu;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

Przed przeprowadzaniem prac konserwacyjnych obniżających sprawność techniczną instalacji należy powiadomić zarządcę/administrатора budynku lub osobę przez niego wyznaczoną.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

W przypadku odłączenia części instalacji na czas konserwacji/remontu należy zapewnić dodatkowy nadzór niechronionej powierzchni na zasadach ustalanych każdorazowo z zarządcą/administratorem budynku lub osobą przez niego wyznaczoną.

3.3. Hydranty wewnętrzne

Charakterystyka ogólna urządzeń

Hydranty instalowane są na specjalnej sieci wodociągowej. Hydrant wewnętrzny jest urządzeniem przeznaczonym do wykorzystania w celu gaszenia pożarów w zarodku. Obudowany jest szafką i wyposażony w wąż i prądownicę.

Sposób użycia hydrantu jest następujący:

- otworzyć drzwiczki szafki;
- sprawdzić czy wąż, prądownica i zawór są wzajemnie połączone;
- rozwinąć wąż unikając zagięć i załamań;
- otworzyć zawór hydrantowy;
- przy pomocy prądownicy skierować strumień wody do ogniska pożaru;

UWAGA: Nie wolno gasić wodą urządzeń pod napięciem oraz przedmiotów w ich sąsiedztwie.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące hydrantów wewnętrznych określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Instalację hydrantową należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych dotyczących konserwacji określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej poszczególnych urządzeń;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- obowiązujących w tym zakresie norm [201];
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- 1) daty i czasy prowadzonych czynności;
- 2) datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- 3) szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- 4) działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;
- 5) stan instalacji po przeprowadzeniu czynności;
- 6) podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny instalacji;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

Wężę stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z polską normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Przed przeprowadzaniem prac konserwacyjnych obniżających sprawność techniczną instalacji należy powiadomić zarządcę/administratorem budynku lub osobę przez niego wyznaczoną.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

W przypadku odłączenia części instalacji na czas konserwacji/remontu należy zapewnić dodatkowy nadzór niechronionej powierzchni na zasadach ustalanych każdorazowo z zarządcą/administratorem budynku lub osobą przez niego wyznaczoną.

Lokalizację hydrantów wewnętrznych przedstawiono na rys. nr 6, 7, 8, 9 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

3.4. Hydranty zewnętrzne

Charakterystyka ogólna urządzeń

Hydranty zewnętrzne są urządzeniami stanowiącymi wyposażenie sieci wodociągowej znajdującej się na zewnątrz obiektu. Są to urządzenia przeznaczone do wykorzystania przez jednostki ratowniczo-gaśnicze straży pożarnej.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące hydrantów zewnętrznych określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Hydranty do zewnętrznego gaszenia pożaru znajdują się na sieci miejskiej.

Zasady konserwacji należy uzgodnić z właścicielem instalacji.

Lokalizację hydrantów zewnętrznych przedstawiono na rys. nr 1 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

3.5. Urządzenia i instalacje zapobiegające zadymieniu

Charakterystyka ogólna urządzeń

Urządzenia zapobiegające zadymieniu mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa podczas ewakuacji oraz prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych.

Urządzenia te powodują:

- wytworzenie nadciśnienia na drogach ewakuacyjnych (przestrzeń klatek schodowych, szybów dźwigowych), co eliminuje lub ogranicza przenikania gazów i dymów pożarowych do tej przestrzeni;
- zastosowanie dymoszczelnych drzwi i innych zamknięć otworów na granicy stref dymowych, powoduje wyeliminowanie lub ograniczenie przenikania gazów i dymów pożarowych do wydzielonych stref;

Sposób działania urządzeń sterowany jest automatycznie przez system sygnalizacji pożaru w oparciu o scenariusz pożaru przyjęty w dokumentacji projektowej.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące urządzeń i instalacji określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Urządzenia i instalacje zapobiegające zadymieniu należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych dotyczących konserwacji określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej poszczególnych urządzeń i elementów wchodzących w skład urządzeń i instalacji systemu;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- obowiązujących w tym zakresie norm;
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- współdziałania z innymi urządzeniami przeciwpożarowymi w sposób określony w scenariuszu pożarowym;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli systemu. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- 1) daty i czasy prowadzonych czynności;
- 2) datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- 3) szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- 4) działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;
- 5) stan instalacji po przeprowadzeniu czynności;
- 6) podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny systemu;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

Przed przeprowadzaniem prac konserwacyjnych obniżających sprawność techniczną instalacji należy powiadomić zarządcę/administrатора budynku lub osobę przez niego wyznaczoną.

W przypadku odłączenia części instalacji na czas konserwacji/remontu należy zapewnić dodatkowy nadzór niechronionej powierzchni na zasadach ustalanych każdorazowo z zarządcą/administratorem budynku lub osobą przez niego wyznaczoną.

3.6. Przeciwpożarowe klapy odcinające, drzwi i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania

Charakterystyka ogólna urządzeń

Urządzenia te mają na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się ognia, dymu oraz gorących gazów pożarowych pomiędzy strefami pożarowymi.

Położenie tych urządzeń w pozycji zamkniętej lub otwartej sterowane jest przez system sygnalizacji pożarowej w oparciu o scenariusz pożaru przyjęty w dokumentacji projektowej.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące urządzeń określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Przeciwpożarowe klapy odcinające, drzwi przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych dotyczących konserwacji określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej poszczególnych urządzeń i elementów;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;
- współdziałania z innymi urządzeniami przeciwpożarowymi w sposób określony w scenariuszu pożarowym;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli urządzeń. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- daty i czasy prowadzonych czynności;
- datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- stan urządzeń po przeprowadzeniu czynności;
- podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny urządzeń;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

Przed przeprowadzaniem prac konserwacyjnych obniżających sprawność techniczną urządzeń należy powiadomić zarządcę/administrатора budynku lub osobę przez niego wyznaczoną.

W przypadku demontażu części urządzeń na czas konserwacji/remontu należy zapewnić dodatkowy nadzór niechronionej powierzchni na zasadach ustalanych każdorazowo z zarządcą/administratorem budynku lub osobą przez niego wyznaczoną.

3.7. Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu

Charakterystyka ogólna urządzenia

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu jest urządzeniem pozwalającym na wyłączenie dopływu prądu w całym budynku z wyjątkiem zasilania urządzeń i instalacji przeciwpowozarowych. Odcięcie dopływu prądu wyłącznikiem przeciwpowozarowym nie może powodować samoczynnego włączenia innego źródła energii elektrycznej.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące przeciwpowozarowego wyłącznika prądu określono w dokumentacji technicznej.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych dotyczących konserwacji określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej poszczególnych urządzeń i elementów;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;
- współdziałania z innymi urządzeniami przeciwpowozarowymi w sposób określony w scenariuszu powozarowym;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli urządzenia. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- 1) daty i czasy prowadzonych czynności;
- 2) datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- 3) szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- 4) działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;
- 5) stan urządzenia po przeprowadzeniu czynności;
- 6) podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny urządzenia;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

Przed przeprowadzaniem prac konserwacyjnych obniżających sprawność techniczną wyłącznika należy powiadomić zarządcę/administratora budynku lub osobę przez niego wyznaczoną.

Lokalizację przeciwpowozarowego wyłącznika prądu przedstawiono na rys. nr 2 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

3.8. Gaśnice

Charakterystyka ogólna gaśnic

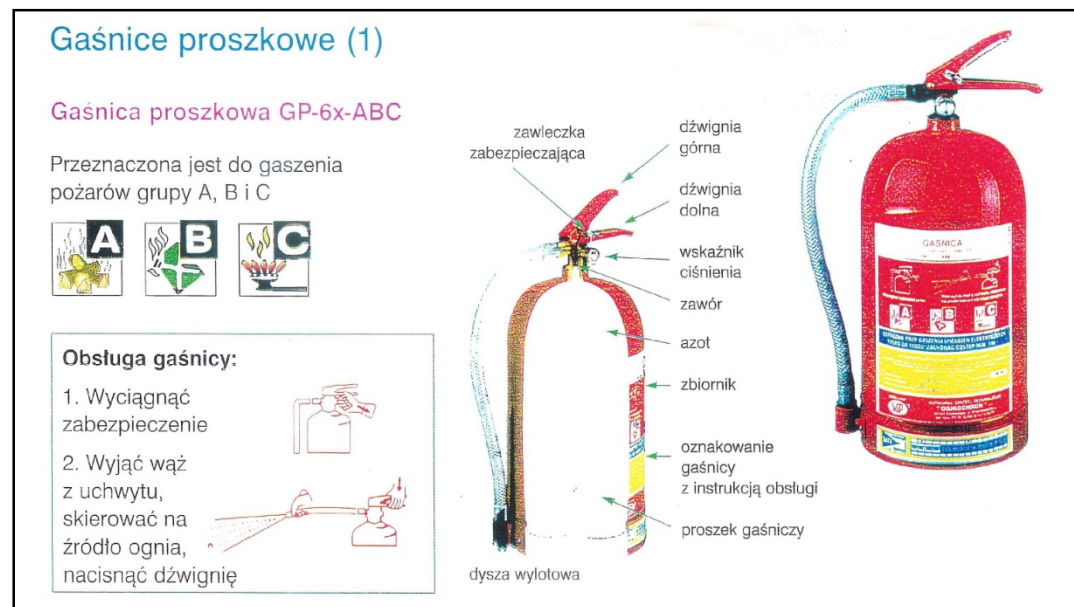
Gaśnice proszkowe

Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego oraz z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy. W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawlecзки i otwarciu zaworu. W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebiciem przepony (najczęściej) dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego. Gaśnice te przeznaczone są do gaszenia pożarów grup A, B i C.

Sposób użycia: trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień proszku na ognisko pożaru. Gaszenie można w każdej chwili przerwać zwalniając dźwignię zaworu.

UWAGA! Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu. Z tego powodu nie należy odwracać ich do góry dnem w czasie gaszenia.

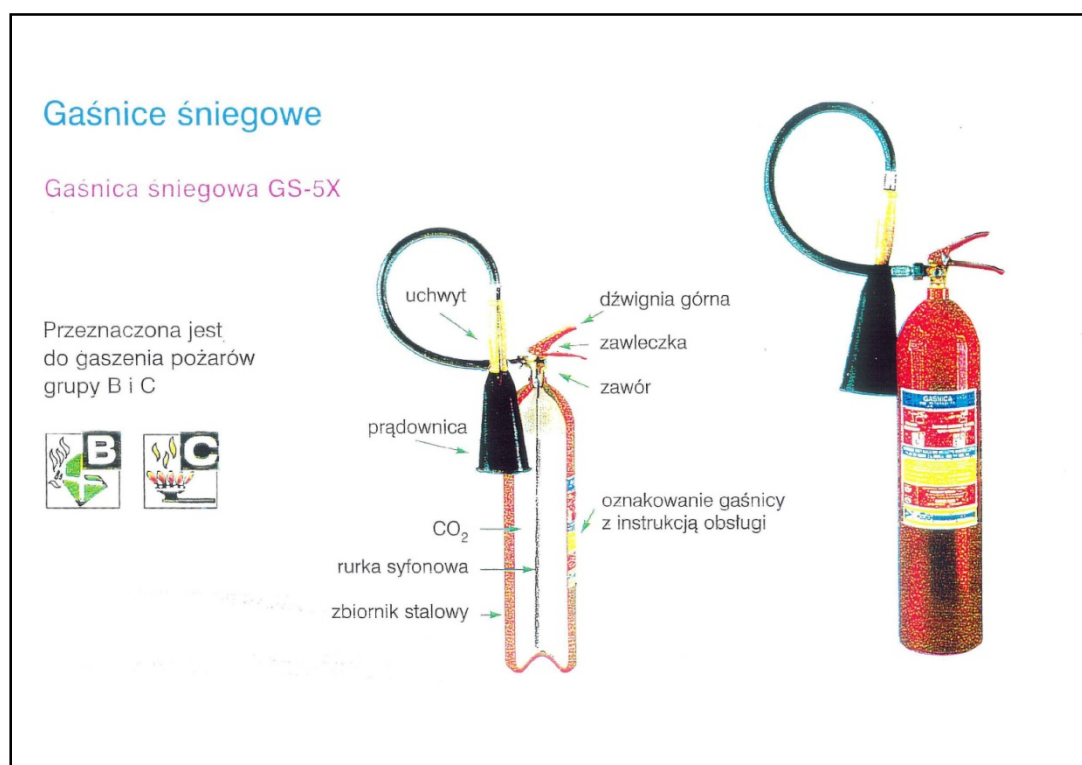
Ponieważ konstrukcje gaśnic w szczegółach różnią się, przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją podawaną na każdej gaśnicy. Po użyciu, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, należy skierować gaśnicę do serwisu.

Gaśnice śniegowe

Gaśnice tego typu wykonywane są jako wysokociśnieniowe butle zaopatrzone w zawór i dyszę wylotową. Zbiorniki tych gaśnic poddawane są stale oddziaływaniu wysokiego ciśnienia i w związku z tym są wyposażone w zawór bezpieczeństwa (przeponę). Gaśnica tego typu może być użyta do gaszenia pożarów grup B i C.

Sposób użycia: trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO₂ na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty. Ponieważ wypływający z dyszy dwutlenek węgla silnie oziębia się, nie wolno używać gaśnic śniegowych do gaszenia ludzi. Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35 °C.

Zasady doboru jakościowego gaśnic

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w budynku.

W zależności od przeznaczenia, na każdej gaśnicy znajdują się oznaczenia literowe podane w tabeli poniżej i piktogramach.

Oznaczenia informujące o przeznaczeniu gaśnic przedstawiono poniżej:

Rodzaj materiału palnego	Oznaczenie (grupa pożaru)	Środek gaśniczy
--------------------------	---------------------------	-----------------

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Ciała stałe pochodzenia organicznego, żarzące się	A	piana, płyn, proszek
Ciecze palne, substancje stałe topiące się pod wpływem ciepła	B	piana, płyn, proszek, CO ₂
Gazy palne	C	proszek, CO ₂
Metale (np. sól, potas, magnez)	D	proszek specjalny
Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	F	płyn

Uwaga: Informacja o możliwości i warunkach bezpieczeństwa podczas gaszenia urządzeń pod napięciem podana jest na gaśnicy w formie tekstu.

Gaśnice muszą spełniać wymagania polskich norm dotyczących gaśnic.

Zasady doboru ilościowego gaśnic

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczegółowych:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt. 1.

Zasady rozmieszczenia gaśnic

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - przy wejściach do budynków;
 - na klatkach schodowych;
 - na korytarzach;
 - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki;

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m;

Normatyw gaśnic stanowiących zabezpieczenie obiektu określony został w dokumentacji projektowej. Obiekt wyposażony został w gaśnice proszkowe GP6x przeznaczone do gaszenia grup pożarów ABC oraz gaśnice śniegowe GS5x przeznaczone do gaszenia grup pożarów BC.

Rozmieszczenie gaśnic, przedstawiono na rys. nr 6, 7, 8 i 9 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

Sposoby przeprowadzania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Gaśnice należy poddawać konserwacji z uwzględnieniem:

- wymagań technicznych dotyczących konserwacji określonych w dokumentacji projektowej;
- dokumentacji techniczno-ruchowej gaśnic;
- instrukcji obsługi, opracowanych przez producentów;
- przepisów dotyczących dozoru technicznego [106];
- zasad wymienionych w niniejszym rozdziale;

Wszystkie wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze należy dokumentować np. w książce kontroli gaśnic. Wpisy powinny zawierać w szczególności:

- 1) daty i czasy prowadzonych czynności;
- 2) datę, czas i opis wystąpienia każdego uszkodzenia;
- 3) szczegóły sprawdzeń i wykonane badania okresowe;
- 4) działania prowadzące do usunięcia usterki lub wykonania naprawy;
- 5) stan gaśnic po przeprowadzeniu czynności;
- 6) podpis osoby odpowiedzialnej za stan techniczny gaśnic;

Czynności związane z konserwacją należy wykonywać systematycznie z częstotliwością wynikającą z wyżej wymienionych dokumentów – w systemie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym półrocznym i rocznym itd.

W przypadku konieczności wykonania konserwacji/naprawy gaśnic poza budynkiem należy zapewnić sprawne gaśnice zastępcze w takiej samej ilości.

3.9. Znaki bezpieczeństwa

Znaki bezpieczeństwa to znaki przekazujące ogólną informację dotyczącą bezpieczeństwa uzyskaną przez kombinację barwy i kształtu znaku oraz szczegółową informację dotyczącą bezpieczeństwa przez dodanie symbolu graficznego lub tekstu.

budynek w czasie eksploatacji powinien być wyposażony w pożarnicze i ewakuacyjne znakami bezpieczeństwa, a w szczególności:

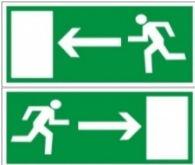
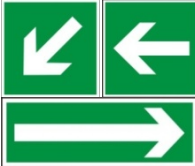
- w miejscach widocznych należy umieścić wykaz telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru;
- drogi i wyjścia ewakuacyjne oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji;
- miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi;
- kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo;
- drabiny ewakuacyjne, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych;
- drzwi przeciwpożarowe;
- drogi pożarowe;

Oznakowanie powinno być wykonane na tablicach fotoluminescencyjnych, widocznych również w przypadku zaniku oświetlenia lub znakami podświetlanymi – zgodnie z ustaleniami dokumentacji projektowej.

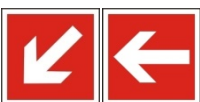
Rozmieszczenie pożarniczych i ewakuacyjnych znaków bezpieczeństwa w obiekcie przedstawiono na rys. nr 6, 7, 8 i 9 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

Najczęściej stosowane znaki bezpieczeństwa przedstawiono poniżej.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół
	Wyjście ewakuacyjne
	Drzwi ewakuacyjne
	Kierunek drogi ewakuacyjnej
	Stłuc, aby uzyskać dostęp
	Pchać, aby otworzyć
	Ciągnąć, aby otworzyć
	Hydrant wewnętrzny
	Gaśnica

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

	Zestaw sprzętu pożarniczego
	Uruchamianie ręczne
	Telefon do użycia w stanie zagrożenia
	Alarmowy sygnalizator akustyczny
	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego
	Zakaz palenia tytoniu
	Zakaz gaszenia wodą
	Zakaz używania otwartego płomienia, zakaz palenia tytoniu
	Nie zostawiać
	Przeciwożarowy wyłącznik prądu
	Suchy pion

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

	Przeciwożarowy zbiornik wody
	Hydrant zewnętrzny
	Dźwig przeciwożarowy
	Droga pożarowa
	Drzwi przeciwożarowe
	Urządzenie do uruchamiania klap dymowych
	Przyłącze półstałego urządzenia gaśniczego
	Miejsce zbiórki do ewakuacji
	Klucz do wyjścia ewakuacyjnego

3.10. Instalacje techniczne

Instalacje techniczne mające wpływ na bezpieczeństwo pożarowe w budynku należy poddawać badaniom i przeglądom konserwacyjnym:

- 1) badanie instalacji elektrycznej w zakresie oporności izolacji – minimum 1 raz na 5 lat, zgodnie z ustawą [107];
- 2) badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciwporażeniowej – minimum 1 raz na 5 lat, zgodnie z ustawą [107];
- 3) badanie okresowe instalacji odgromowej – 1 raz na 5 lat, zgodnie z ustawą [107];
- 4) usuwanie zanieczyszczeń przez osoby posiadające kwalifikacje kominiarskie z przewodów wentylacyjnych, co najmniej raz w roku (jeżeli większa częstotliwość nie

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

wynika z warunków użytkowych). – dotyczy obiektów lub ich częściach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego.

3.11. Współdziałanie systemów

Sprawność technicznych systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz ich współdziałanie stanowi bardzo ważne ogniwo zabezpieczenia budynku.

Urządzenia, instalacje i systemy przeciwpożarowe w obiekcie, zostały skonfigurowane w sposób zapewniający ich wzajemne współdziałanie zgodne z ustaleniami scenariusza pożarowego oraz dokumentacji technicznej.

Współdziałanie to należy sprawdzać powodując wzbudzenie urządzeń w poszczególnych strefach pożarowych.

Roczny harmonogram sprawdzeń współdziałania urządzenia, instalacji i systemów przeciwpożarowych ustala zarządca/administrator lub osoba przez niego wyznaczona.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

4. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

4.1. Zasady alarmowania i postępowania w wypadku pożaru i innego miejscowego zagrożenia

1. Zasady alarmowania:

- 1) Każdy, kto zauważył pożar, inne miejscowe zagrożenie lub uzyskał o nim informację obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki niezwłocznie zaalarmować:
 - Państwową Straż Pożarną – tel. 998,
 - osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, narażone na jego skutki,
 - portiera obiektu – tel. 225546800 lub 225546801,
 - właściciela obiektu, zarządcę/administrатора, służby techniczne oraz inne osoby według wykazu znajdującego się w pomieszczeniu portiera.*)
- 2) Alarmowanie należy przeprowadzić z najbliższego telefonu lub w inny dostępny sposób.
- 3) Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną oraz innymi służbami należy wyraźnie podać:
 - gdzie się pali lub wystąpiło inne zagrożenie – dokładny adres obiektu i jego nazwę,
 - co się pali lub jakie zagrożenie wystąpiło – np. magazynek gospodarczy, pokój biurowy, otrzymano informację o zamachu terrorystycznym itp.,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały palne lub wybuchowe itp.,
 - numer telefonu, z którego się dzwoni oraz swoje imię i nazwisko.

Uwaga! Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i chwilę odczekać, by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.
- 4) W razie potrzeby (wypadek, awaria lub inne miejscowe zagrożenie) alarmować:
 - pogotowie ratunkowe – tel. 999,
 - policję – tel. 997,
 - straż miejską – tel. 986,
 - pogotowie energetyczne – tel. 991,
 - pogotowie gazowe – tel. 992,
 - pogotowie ciepłownicze – tel. 993,
 - pogotowie wodno-kanalizacyjne – tel. 994,

2. Akcja ratowniczo-gaśnicza

- 1) Równolegle z alarmowaniem straży pożarnej oraz innych służb, należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej.
- 2) Do czasu przybycia straży pożarnej lub innych służb ratowniczych, kierownictwo akcją sprawuje obecna na miejscu osoba, z racji pełnionych obowiązków służbowych odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w budynku – właściciel obiektu lub działający w jego imieniu, zarządca, administrator, portier.
- 3) Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności powiadomić ludzi przebywających w sąsiedztwie zagrożenia oraz udzielić pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym, przeprowadzając ich ewakuację z zagrożonego rejonu,

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- w miarę możliwości usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenne przedmioty, ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
- spowodować wyłączenie dopływu prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru, spowodować wyłączenie wentylacji ogólnej oraz pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenie objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich,
- przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic lub hydrantów znajdujących się w pobliżu – nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),

Uwaga! W sytuacji gdy pożar jest rozwinięty – np. objął całe pomieszczenie - nie należy podejmować akcji gaśniczej, a ograniczyć się jedynie do alarmowania i ewakuacji.

3. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia

1) Właściciel obiektu lub osoba go zastępująca jest odpowiedzialny za:

- realizację poleceń wydanych przez służby ratownicze po zakończeniu działań związanych z pożarem lub innym miejscowym zagrożeniem,
- zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed dostępem osób postronnych i wystawienie posterunku w celu zapobieżenia powstaniu pożaru,
- zabezpieczenie miejsca innego miejscowego zagrożenia przed dostępem osób postronnych,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu w/w ustaleń oraz działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

*) – wykaz osób które należy powiadomić w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, ustala właściciel lub z upoważnienia właściciela administrator budynku.

UWAGA: W celu zapoznania osób, przebywających na terenie budynku, z zasadami zachowania się w przypadku powstania pożaru – należy sporządzić wyciąg z instrukcji, zwany „Instrukcją postępowania na wypadek pożaru”. Wyciąg ten powinien być umieszczony na terenie budynku w miejscach ogólnodostępnych i widocznych.

4.2. Osoby upoważnione do kierowania akcją ratowniczą i podjęcia decyzji o ewakuacji ludzi z budynku

Decyzję o ogłoszeniu i odwołaniu alarmu ewakuacyjnego w wypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, podejmuje kierujący akcją ratowniczą.

Akcją ratowniczą kieruje portier do chwili przejęcia kierowania przez:

- właściciela budynku,
- działającego w imieniu właściciela, zarządcę/administradora budynku.

Z chwilą przybycia jednostek ratowniczych, kierowanie akcją przejmuje w zależności od rodzaju występującego zagrożenia dowódca przybyłej jednostki straży pożarnej lub policji.

We wszystkich przypadkach obowiązuje zasada jednoosobowego kierowania akcją.

4.3. Sposoby przekazywania komunikatów alarmowych na terenie budynku w wypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Na terenie budynku komunikaty alarmowe mogą być przekazywane zgodnie z decyzją kierującego akcją ratowniczą:

- przy pomocy sygnalizatorów akustycznych systemu sygnalizacji pożaru SSP,

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- osobiście przez wyznaczonych portierów, innych wyznaczonych stałych użytkowników obiektu;
- przez służby ratownicze;

4.4. Treść komunikatów alarmowych w wypadku pożaru i innego miejscowego zagrożenia

- 1) Treść komunikatu – decyzji powinna być poprzedzona analizą występującego zagrożenia oraz ewentualnych, możliwych do przewidzenia jego skutków. Powinna uwzględniać też ustalenia scenariusza opracowanego na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

W przypadku zarządzenia ewakuacji ludzi, kierujący akcją w komunikacie kierowanym do użytkowników budynku, szczegółowo określa:

- zakres – części obiektu, z której zarządza ewakuację;
- drogi i kierunki ewakuacji;
- miejsce zbiórki osób ewakuowanych;
- inne informacje, niezbędne do sprawnego przebiegu ewakuacji;

Drogi, kierunki ewakuacji oraz przykładowe miejsce zbiórki osób ewakuowanych przedstawiono na rys nr 2, 3, 4 i 5 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

Obowiązki i procedury portierów dotyczące postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Do obowiązków portierów obiektu należy w szczególności:

- 1) Kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą do momentu przejęcia dowodzenia przez:
 - właściciela budynku,
 - działającego w imieniu właściciela, zarządcę/administratora budynku,
 - służby ratownicze (Państwową Straż Pożarną, Policję, itd.).
- 2) Przyjmowanie i weryfikacja sygnałów i informacji o zagrożeniach pożarowych i innych miejscowych.

Sygnały i informacje te przekazywane są do portierów:

- bezpośrednio lub telefonicznie przez osoby które zauważyły lub uzyskały informacje o pożarze lub innym zagrożeniu,
- przez instalacje techniczne stanowiące zabezpieczenie budynku, to jest instalacje systemu sygnalizacji pożarowej chroniącą całą powierzchnię budynku.

Weryfikacja polega na sprawdzeniu czy informacja o zagrożeniu jest fałszywa czy prawdziwa. Weryfikacji tej dokonuje portier lub wyznaczona przez niego osoba poprzez udanie się na miejsce zdarzenia.

Informacja zwrotna z przeprowadzonego rozpoznania stanowi dla portiera podstawę do dalszych działań.

Sposób obsługi centrali systemu sygnalizacji pożarowej z której odbierane są sygnały o powstałych zagrożeniach i ich lokalizacji należy umieścić w instrukcji obsługi. Informacje zawarte w instrukcji obsługi systemu sygnalizacji pożarowej powinny być przedstawione w przejrzystej formie i zapewniać możliwość natychmiastowej lokalizacji zagrożenia.

Z chwilą potwierdzenia informacji o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu portier – zobowiązany jest podjąć czynności zgodnie z ustalonymi zasadami alarmowania określonymi w pkt. 4.1. niniejszego rozdziału.

- 3) Przyjęcie służb ratowniczych.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Portier wyznacza osobę odpowiedzialną za przyjęcie służb ratowniczych (Państwowej Straży Pożarnej, Policji, itp.). Osoba ta udaje się we wskazane przez portiera miejsce przyjęcia sił i środków. Osoba ta przyjmuje służby ratownicze i wskazuje lokalizację pomieszczenia portierni.

Przykładowe miejsce przyjęcia sił i środków przedstawiono na rys nr 1, w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

4) Przekazanie informacji o zdarzeniu jednostkom służb ratowniczych

Portier przekazuje wszelkie informacje dotyczące zdarzenia w oparciu o przeprowadzone rozpoznanie, a w szczególności:

- lokalizacji, rodzaju i wielkości zagrożenia – w tym ilości zagrożonych ludzi,
- o dotychczas podjętych działaniach ratowniczo-gaśniczych i ich skutkach,
- o szacowanej ilości osób mogących przebywać w budynku.

W razie potrzeby przekazuje również charakterystykę budynku w zakresie budowlanym i instalacyjnym, w tym technicznych środków zabezpieczeń oraz urządzeń i instalacji przeciwpożarowych, a w szczególności:

- lokalizację i zasady obsługi przeciwpożarowych wyłączników prądu i gazu;
- lokalizację hydrantów wewnętrznych;
- lokalizację hydrantów zewnętrznych;
- lokalizację wyjść, przebieg poziomych i pionowych dróg komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji;
- lokalizację miejsc zbiórki ewakuowanych;

Informacje dotyczące: lokalizacji wyłącznika prądu i gazu, hydrantów wewnętrznych, hydrantów zewnętrznych przedstawiono na rys nr 1, 6, 7, 8 i 9 w rozdziale 10 „Graficzna część instrukcji”.

Decyzja o przeprowadzeniu i ogłoszenie ewakuacji w obiekcie.

Portier podejmuje decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji z budynku zgodnie z zasadami opisanymi w pkt. 4.2. niniejszego rozdziału.

5) Przeprowadzenie działań gaśniczych przy pomocy gaśnic i hydrantów wewnętrznych.

Do chwili przybycia służb ratowniczych kierujący akcją wyznacza pracowników odpowiedzialnego za prowadzenie działań gaśniczych. Działania te należy prowadzić z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

Należy w miarę możliwości:

- usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenne przedmioty, ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
- pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenie objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich.
- przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic lub hydrantów znajdujących się w pobliżu miejsca pożaru.

UWAGA: Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz palących się materiałów będących w ich bezpośrednim sąsiedztwie!

UWAGA: W sytuacji gdy pożar jest rozwinięty – np. objął całe pomieszczenie – nie należy podejmować akcji gaśniczej, a ograniczyć się jedynie do alarmowania i ewakuacji!

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Przypisane obowiązki i procedury o których mowa w niniejszym rozdziale należy dostosować do stanu osobowego portierów – pracowników pozostających w dyspozycji portiera w chwili zaistnienia zagrożenia.

Portierzy powinni posiadać niezbędną wiedzę i być przygotowani do natychmiastowego wykonania swoich zadań.

4.5. Uszczegółowienie procedur i postępowania portiera dotyczące innych miejscowych zagrożeń

Inne niż pożar zagrożenia praktycznie mogą powstać tylko w przypadku objęcia budynku strefą zagrożenia w wypadku działań o charakterze dywersyjnym lub awarii.

Postępowanie w przypadku zagrożenia terrorystycznego (sytuacja kryzysowa) - podłożenie ładunku wybuchowego.

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego może być przekazana telefonicznie, pisemnie lub bezpośrednio przez sprawcę lub osobę z nim współdziałającą.

Osoba, do której dotarła informacja o zagrożeniu powinna:

- zachować spokój;
- starać się uzyskać jak najwięcej informacji umożliwiających lokalizację zagrożenia oraz rozpoznanie osoby przekazującej informację;
- zatrzymać lub starać się doprowadzić do zatrzymania osoby przekazującej informację;
- natychmiast powiadomić zarządzającego obiektem, upoważnionego pracownika administracji, osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo obiektu lub przełożonego;

Należy określić jakiego zagrożenia informacja dotyczy oraz czas i miejsce jej uzyskania.

Osoba upoważniona do podjęcia decyzji o ewakuacji ludzi z budynku powinna w zależności od oceny prawdopodobieństwa realnego zagrożenia podjąć następujące kroki:

- nie podejmować żadnych działań, gdy wyjaśniło się pochodzenie podejrzanej paczki np. znalazł się właściciel i została ona przez niego zabrana;
- natychmiast ewakuować ludzi (bez wstępnego przeszukania obiektu) – decyzja taka związana jest z dużym ryzykiem zagrożenia ludzi; Decyzję taką należy podjąć, jeżeli z treści informacji lub z zachowania osoby ją przekazującej wynika, że zamach bombowy jest realny;

Jeżeli informator podał czas wybuchu, należy ewakuować obiekt przed wskazanym terminem wybuchem.

Niezwłocznie, zgodnie z zasadami alarmowania, zawiadomić policję oraz inne służby ratownicze.

Ewakuację ludzi należy przeprowadzić zgodnie z zasadami podanymi w niniejszej instrukcji.

Z chwilą przybycia wyspecjalizowanej grupy poszukiwawczej policji należy:

- udzielić dowódcy grupy niezbędnych informacji o zagrożeniu, przeprowadzonych działaniach i ich rezultacie;
- wyznaczyć pracowników do dyspozycji dowódcy grupy;

Portier, na polecenie kierującego powinien:

- wzmocnić ochronę budynku poprzez wystawienie dodatkowych posterunków na zewnątrz;
- nie wpuszczać na teren obiektu żadnych osób – z wyjątkiem wezwanej policji i wyspecjalizowanych służb;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- w przypadku znalezienia lub wcześniejszego stwierdzenia, że w obiekcie pozostawiono podejrzaną wyglądającą paczkę, uniemożliwić dostęp do miejsca, w którym ją pozostawiono, nie dopuścić do jej dotykania lub przenoszenia;
- po zakończonej ewakuacji i sprawdzeniu pomieszczeń, pracownicy powinni opuścić budynek i zamknąć wszystkie wejścia; jeżeli nie ma takiej możliwości, zabezpieczać wejścia do czasu zakończenia akcji;
- po przybyciu policji i wyspecjalizowanych służb, wykonywać polecenia kierującego akcją;

Zezwolenie na ponowne otwarcie budynku może wydać kierujący akcją, po upewnieniu się, że zagrożenie nie istnieje lub, że zostało zlikwidowane.

4.6. Obowiązki stałych użytkowników budynku dotyczące postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

W przypadku ogłoszenia komunikatu o ewakuacji stali użytkownicy budynku – pracownicy dydaktyczni, administracyjni, studenci oraz za ich pośrednictwem goście, nie będący stałymi użytkownikami budynku, zobowiązani są do:

- 1) zachowania spokoju i przystąpienia do realizacji decyzji o ewakuacji;
- 2) niezwłocznego opuszczenia budynku najkrótszą drogą;
- 3) nie powodowania swoim zachowaniem paniki;
- 4) podporządkowania się poleceniom kierującego akcją ratowniczą;
- 5) wskazania osobom niebędącym stałymi użytkownikami budynku wyjść ewakuacyjnych oraz poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz budynku;
- 6) wykorzystywania do celów ewakuacji wyłącznie poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych;
UWAGA: wykorzystywanie wind do ewakuacji jest zabronione!
- 7) udzielenia pomocy poszkodowanym, poinformowania kierującego akcją ratowniczą o zaistniałym wypadku i jego skutkach;
- 8) informowania kierującego akcją ratowniczą o wszelkich trudnościach dotyczących przebiegu ewakuacji;
- 9) sprawdzenie czy wszyscy studenci, goście i podlegli pracownicy opuścili nadzorowaną powierzchnię;
- 10) udania się po opuszczeniu budynku do wyznaczonych miejsc zbiórki ewakuowanych, oraz sprawdzenia czy wszyscy opuścili budynek;
UWAGA: W przypadku rozbieżności stanu osobowego – poinformować kierującego akcją ratowniczą!
- 11) zabezpieczenia użytkowanych pomieszczeń;

Za organizację ewakuacji i jej sprawny przebieg z poszczególnych powierzchni odpowiedzialni są pracownicy nadzorujący te pomieszczenia.

4.7. Obowiązki i procedury pracowników administratora/zarządcy obiektu, pracowników obsługi technicznej budynku dotyczące postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.

W przypadku ogłoszenia komunikatu o ewakuacji pracownicy administratora/zarządcy, pracownicy obsługi technicznej obiektu, zobowiązani są do:

- 1) przerwania wykonywanych czynności;
- 2) bezzwłocznego udania się do pomieszczenia portierów;
- 3) pozostania w dyspozycji kierującego akcją ratowniczą;
- 4) realizowania poleceń i dyspozycji kierującego akcją ratowniczą;
- 5) przestrzegania zasad określonych w pkt. 4.6. niniejszego rozdziału, podczas realizacji poleceń i dyspozycji kierującego akcją ratowniczą;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

5. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym – to prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik budynku jest zobowiązany:
 - ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
 - ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
 - wskazać osoby odpowiedzialne za przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
 - zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
 - zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu;
2. Przy wykonywaniu prac, o których mowa w ust. 1, należy:
 - zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacje techniczne;
 - prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
 - mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
 - po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
 - używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Szczegółowe zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym określono w załączniku nr 1 do niniejszej instrukcji.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

6. Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

6.1. Warunki ewakuacji

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w budynku zapewniono warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także zastosowano techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych;
- 5) zapewnieniu oświetlenia ewakuacyjnego;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych w budynku;

Warunki ewakuacji, zapewnione w budynku, wynikające z przepisów techniczno budowlanych, określone zostały w dokumentacji technicznej oraz w rozdziale „Warunki ochrony przeciwpożarowej” instrukcji.

Lokalizację zapewnionych w budynku, poziomych i pionowych dróg komunikacyjnych służących celom ewakuacji (z zaznaczeniem możliwych kierunków ewakuacji), wyjść ewakuacyjnych oraz przykładowe miejsca zbiórki dla osób ewakuowanych w sąsiedztwie obiektu, przedstawiono na rys. nr 1, 2, 3, 4 i 5 w rozdziale 10 „Część graficzna instrukcji”.

6.2. Organizacja ewakuacji

W budynku obowiązują następujące zasady dotyczące organizacji ewakuacji ludzi w przypadku konieczności jej przeprowadzenia.

Organizacja ewakuacji ludzi z pomieszczeń

Pracownicy dydaktyczni oraz administracyjni odpowiedzialni za nadzór pomieszczeń lub powierzchni w budynku odpowiedzialni są, w szczególności za:

- 1) organizację oraz przeprowadzenia ewakuacji ludzi z użytkowanych/nadzorowanych pomieszczeń i powierzchni;
- 2) przestrzeganie zasad dotyczących ewakuacji określonych w rozdziale 4 „Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia” instrukcji;

6.3. Praktyczne sposoby sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji

Praktyczne sprawdzenie warunków i organizacji ewakuacji w budynku należy przeprowadzić w obszarach obejmujących:

- praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji;
- praktyczne przeprowadzenie próbnej ewakuacji;

6.3.1. Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji należy przeprowadzić przez porównanie stanu istniejącego z ustaleniami dokumentacji projektowej w szczególności:

- 1) Przez sprawdzenie czy poszczególne komórki organizacyjne budynku, portier, administrator/zarządca, obsługa techniczna, posiadają aktualną:

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- instrukcję bezpieczeństwa pożarowego;
 - instrukcje obsługi instalacji i urządzeń związanych z ochroną przeciwpożarową; oraz zostali zapoznani z ich treścią, a w szczególności ze sposobami postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia oraz warunkami i organizacją ewakuacji;
- 2) Przez sprawdzenie czy zapewniono:
- techniczną sprawność i funkcjonalność: systemu sygnalizacji pożaru w tym akustycznych sygnalizatorów ostrzegawczych, instalacji i urządzeń zabezpieczających przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych, oświetlenia ewakuacyjnego, drzwi i innych oddzielení pożarowych;
 - drożność dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz ich oznakowanie;

Po przeprowadzeniu powyższych czynności należy dokonać oceny ustaleń w tym zakresie.

6.3.2. Praktyczne przeprowadzenie próbnej ewakuacji

Praktyczne sprawdzenie organizacji ewakuacji ludzi wymaga każdorazowo opracowania szczegółowych założeń do ćwiczeń, określających między innymi:

- cel ćwiczeń;
- termin przeprowadzenia ćwiczeń;
- miejsce ćwiczeń;
- opracowanie scenariusza pożaru lub innego zagrożenia, dotyczącego przebiegu ćwiczeń;
- miejsce i sposób wprowadzenia pozorowanego alarmu pożaru w oparciu o przyjęty scenariusz;
- obszar objęty ewakuacją;
- miejsce zbiórki osób ewakuowanych;
- sposób ogłoszenia ewakuacji;
- kierownika ćwiczeń;
- uczestników ćwiczeń i ich zadania;

Przy ustalaniu pozorowanego zdarzenia do ćwiczeń, należy przewidzieć jeden z trzech scenariuszy, w których powodem przeprowadzanych działań ratowniczych (w tym ewakuacji) będzie: pożar, wypadek/awaria, atak terrorystyczny.

Opracowując scenariusz dotyczący przebiegu ćwiczeń należy uwzględnić procedury oraz ustalenia dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej w obiekcie oraz scenariuszu pożarowym budynku.

Opracowany scenariusz pożaru lub innego zagrożenia powinien podczas ćwiczeń zweryfikować współdziałanie systemów związanych z ochroną przeciwpożarową budynku i procedur obowiązujących podczas alarmowania i ewakuacji.

Po zakończeniu próbnej ewakuacji, należy opracować dokumentację z ćwiczeń zawierającą ocenę elementów mających wpływ na jej przebieg.

Za praktyczne sprawdzanie warunków, sposobów oraz organizacji ewakuacji i sporządzenie dokumentacji w tym zakresie odpowiada właściciel, zarządca/administrator obiektu lub osoba przez niego wyznaczona.

Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji właściciel obiektu lub działający w jego imieniu zarządca/administrator powinien przeprowadzać co najmniej raz na dwa lata. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Właściciel obiektu lub działający w jego imieniu zarządca/administrator powinien powiadamiać o praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji, Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej m.st. Warszawy w terminie nie później niż na 7 dni przed ich przeprowadzeniem (zgodnie z rozporządzeniem [103]).

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

7. Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.

Cel i zakres szkoleń.

Celem szkoleń jest zapoznanie użytkowników budynku z przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej oraz zasadami bezpieczeństwa pożarowego obowiązującymi na jego terenie. Do zapoznania z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji i przestrzegania jej ustaleń, zobowiązani są wszyscy pracownicy, studenci oraz użytkownicy budynku bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko służbowe. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm (osób prawnych i fizycznych) prowadzących działalność na terenie budynku. Obowiązek zapoznania tych osób z przepisami przeciwpożarowymi i treścią instrukcji należy do tych podmiotów.

Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych.

Szkolenie podstawowe – którego celem jest, zapoznanie użytkowników budynku z przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej oraz niniejszą instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności:

- zagrożeniem pożarowym występującym w budynku i na stanowisku pracy, oraz zasadami przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- warunkami ochrony przeciwpożarowej budynku;
- zasadami i warunkami bezpiecznej ewakuacji osób i mienia;
- zasadami postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- zasadami użycia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się w budynku;
- zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony przeciwpożarowej osób będących stałymi użytkownikami budynku;

Szkolenie informacyjne, którego celem jest zapoznanie użytkowników budynku z wyżej wymienioną tematyką, organizowane jest w związku z:

- wprowadzeniem istotnych zmian w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- wprowadzeniem istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w budynku;
- wprowadzeniem istotnych zmian w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu;
- wprowadzeniem na teren budynku nowych urządzeń technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe;
- zmianami przeznaczenia pomieszczeń i powierzchni pociągającymi za sobą wzrost zagrożenia pożarowego;
- zaleceniem kontrolnych organów ochrony przeciwpożarowej lub właściciela /administratora obiektu;

Czas trwania szkolenia podstawowego lub informacyjnego.

Dwie godziny lekcyjne t.j. dwa razy po 45 minut.

Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń.

Szkolenie przeciwpożarowe nadzoruje właściciel obiektu lub osoba przez niego wyznaczona. Szkolenie podstawowe dla pracowników własnych i studentów organizuje administrator obiektu. Szkolenie podstawowe dla pracowników innych firm, prowadzone jest we własnym zakresie przez te podmioty.

Do przeprowadzenia szkoleń mogą być angażowane w charakterze wykładowców wyłącznie osoby posiadające wymagane kwalifikacje.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

Szkoleniu podstawowemu podlegają studenci/pracownicy odpowiednio przed przystąpieniem do zajęć, przed przystąpieniem do wykonywania czynności zawodowych. Dopuszczenie studentów lub pracowników do zajęć/wykonywania czynności zawodowych przed odbyciem podstawowego szkolenia jest niedozwolone.

Szkolenie informacyjne organizowane jest na w/w zasadach. Szkolenie informacyjne należy prowadzić w miarę potrzeb bieżących.

Grupy osób szkolonych nie powinny przekraczać 25 osób.

Dokumentacja szkoleń.

Dokumentację szkolenia przeciwpożarowego stanowi:

- oświadczenie pracownika/studenta (wzór oświadczenia przedstawiono w załączniku nr 2 instrukcji);
- notatka osoby prowadzącej szkolenie, zawierająca: dane personalne wykładowcy, jego kwalifikacje zawodowe, program szkolenia, datę i miejsce szkolenia, wykaz osób uczestniczących w szkoleniu (listę obecności);

Dokumentację dotyczącą szkoleń należy przechowywać w aktach osobowych pracowników/studentów.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

8. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami budynku.

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej [101] oraz przepisami szczegółowymi, jest odpowiedzialny w szczególności za:

- 1) przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażenie budynku, obiektu budowlanego lub terenu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3) zapewnienie konserwacji oraz napraw urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4) zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotowanie budynku, obiektu budowlanego lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

8.1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej w budynku

Określenie wymagań organizacyjnych, technicznych i porządkowych, stanowi rękojmię bezpieczeństwa osób przebywających w budynku oraz przygotowuje do prowadzenia akcji ratowniczej. Wymagania te określone zostały w poszczególnych rozdziałach instrukcji.

Właściciel część swoich obowiązków w tym zakresie realizuje poprzez zarządcę/administradora budynku oraz osoby prawne i fizyczne działające na terenie budynku na zasadach określonych w:

- umowach, na podstawie których osoby te działają na terenie budynku;
- niniejszej instrukcji;
- przepisach szczegółowych obowiązujących w tym zakresie;

8.2. Zadania i obowiązki wszystkich stałych użytkowników budynku.

Wszystkich stałych użytkowników budynku – w tym studentów – obowiązuje zakaz wykonywania następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działań ratowniczych lub ewakuacji:

- 1) używania otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów palnych – z wyjątkiem miejsc do tego celu wyznaczonych; miejsc takich nie wolno wyznaczać w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo, w strefie zagrożenia wybuchem, w pomieszczeniach oraz ciągach komunikacyjnych (korytarzach, holach i klatkach schodowych) o charakterze użyteczności publicznej, w pomieszczeniach magazynowych i gospodarczych,

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- 2) użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
- 3) dokonywania przeróbek i remontów instalacji, urządzeń i narzędzi, osobom nie posiadającym wymaganych kwalifikacji zawodowych oraz upoważnienia właściciela obiektu lub osoby przez niego wyznaczonej,
- 4) przechowywania cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 373,15 K (100 °C),
- 5) przelewania paliwa, tankowanie pojazdów cieczami o temperaturze zapłonu poniżej 373,15 K (100 °C)*),
- 6) przechowywania pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych*),
- 7) składowania materiałów palnych pod ścianami budynku*),
- 8) używania lub przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo**),
- 9) rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 10) rozpalania ognia, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 11) składowania poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 12) użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 13) przechowywania materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C);
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 14) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 15) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 16) składowania materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach, na drogach komunikacji ogólnej;
- 17) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 18) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- 19) blokowania drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 20) lokalizowania elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 21) wykorzystywania drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności lub użytkowników, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 22) zastawiania dróg pożarowych;
- 23) uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych;
 - przeciwwybuchowych urządzeń odciążających;
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych;
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu;
 - wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych;
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
 - krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz pomieszczenia;
- 24) napełniania gazem płynnym butli, dystrybucja i przeładunek ropy naftowej i produktów naftowych w obiektach i na terenach nieprzeznaczonych do tego celu,
- 25) wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym niezgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale 5 „Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” instrukcji;
- 26) opuszczania pomieszczeń bez upewnienia się, że nie zachodzi obawa powstania pożaru. Po zakończeniu pracy ostatnia osoba opuszczająca pomieszczenie zobowiązana jest sprawdzić stan bezpieczeństwa pożarowego, w tym czy wyłączono odbiorniki energii elektrycznej, pozamykano okna itp.;

*) Odstąpienie od zakazu jest możliwe pod warunkiem opracowania dokumentacji technicznej; dokumentacja ta powinna być opracowana przez uprawnionego projektanta oraz uzgodniona z właścicielem obiektu lub osobą przez niego wyznaczoną jak też rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

**) Przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C) w strefach pożarowych obiektu zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi możliwe jest przy spełnieniu następujących wymagań:

- dopuszczalne jest przechowywanie w jednej strefie pożarowej o przeznaczeniu innym niż handlowo-usługowe do 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 294,15 K (21 °C) oraz do 50 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu od 294,15 K do 328,15 K (od 21 °C do 55 °C);
- dopuszczalne jest też zwiększenie ilości tej cieczy pod warunkiem opracowania dokumentacji technicznej; dokumentacja ta powinna być opracowana przez uprawnionego projektanta oraz uzgodniona z właścicielem obiektu lub osobą przez niego wyznaczoną jak też rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych;

Ponadto wszyscy stali użytkownicy budynku mają obowiązek w szczególności:

- zapoznać się z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej instrukcji na zasadach określonych w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji” oraz je przestrzegać;
- nadzorować przestrzeganie przepisów oraz postanowień instrukcji przez przebywających w ich obecności gości;
 - przestrzegać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, w tym postanowienia niniejszej instrukcji;
 - przestrzegać zasad bezpieczeństwa określonych w instrukcjach obsługi instalacji i urządzeń;
 - znać zagrożenia pożarowe oraz sposoby przeciwdziałania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;
 - znać warunki ewakuacji oraz zasady jej przeprowadzania;
 - znać rozkład wyjść i dróg ewakuacyjnych w budynku, a w szczególności w sąsiedztwie miejsc stałego przebywania;
 - orientować się w rozmieszczeniu gaśnic, hydrantów i urządzeń przeciwpożarowych w budynku oraz zasad ich obsługi;
 - brać udział w akcjach ratowniczych – podporządkować się poleceniom kierującego akcją;
 - bezzwłocznie powiadamiać właściciela, zarządcę/administradora budynku o nieprawidłowościach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego;
 - postępować w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia zgodnie ustalonymi zasadami w rozdziale 4 „Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia” instrukcji;
 - uczestniczyć w praktycznym sprawdzeniu warunków i organizacji ewakuacji organizowanym na terenie budynku;

Obowiązki te należy realizować na zasadach określonych w instrukcji.

8.3. Zadania i obowiązki dla osób administrujących powierzchniami na terenie budynku

Właściciel, działający w jego imieniu zarządca/administrator budynku ma obowiązek w szczególności:

- 1) realizować obowiązki stałego użytkownika obiektu związane z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji;
- 2) zapewnić ochronę przeciwpożarową budynku, przyległego terenu oraz przebywających w nim ludzi;
- 3) opracować, wdrożyć oraz aktualizować instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla budynku na zasadach określonych w rozdziale 1 „Ustalenia ogólne” instrukcji;
- 4) przeprowadzać co najmniej raz na dwa lata praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji na zasadach określonych w rozdziale 6 „Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania” instrukcji;
- 5) wyznaczyć osobę odpowiedzialną w imieniu właściciela za zapewnianie w budynku utrzymywania w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej poszczególnych urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic, przestrzegania w obiekcie wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz koordynację działań w tym zakresie;
- 6) wyznaczyć osobę odpowiedzialną w imieniu właściciela prowadzącą sprawy ochrony przeciwpożarowej budynku;
- 7) utrzymywać użytkowanie pomieszczeń i instalacji zgodnie z ustaleniami dokumentacji projektowej w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;

UWAGA: Wszelkie zmiany aranżacji pomieszczeń, powierzchni oraz inne przebudowy, rozbudowy w obszarze warunków budowlanych i instalacyjnych mogą być realizowane

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

wyłącznie w oparciu o dokumentację projektową. Dokumentacja ta powinna być opracowana przez uprawnionego projektanta oraz uzgodniona z właścicielem obiektu lub osobą przez niego wyznaczoną jak też rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych;

- 8) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 9) zapewniać utrzymywanie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 10) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 11) przygotować i utrzymywać budynek i teren przyległy w sposób zapewniający możliwość prowadzenia działań ratowniczych;
- 12) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej instrukcji na zasadach określonych w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji”;
- 13) sporządzić i aktualizować wykaz osób znajdujący się w pomieszczeniu portierów, które należy powiadomić w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- 14) zapewniać umieszczenie w widocznych miejscach „Instrukcje postępowania na wypadek pożaru” wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 15) zapewniać oznakowanie obiektu znakami bezpieczeństwa;
- 16) utrzymywać znajdujące się na terenie obiektu drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej zgodnie z rozporządzeniem [104];

Obowiązki te należy realizować na zasadach określonych w instrukcji.

8.4. Zasady i obowiązki portierów

Portierzy mają obowiązek w szczególności:

- 1) realizować obowiązki stałego użytkownika budynku związane z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji;
- 2) zapoznać się z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej instrukcji na zasadach określonych w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji” instrukcji oraz je przestrzegać;
- 3) znać zasady obsługi urządzeń znajdujących się w pomieszczeniu portierni oraz lokalizację i sposób obsługi wyłączników mediów;
- 4) znać i realizować obowiązków i procedur określonych w rozdziale 4 „Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia” i rozdziale 6 „Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania” instrukcji;
- 5) podczas każdej zmiany służby:
 - sprawdzić czy centrale systemów przeciwpożarowych sygnalizują sprawność instalacji;
 - sprawdzić czy instrukcje obsługi systemów przeciwpożarowych i wykaz osób które należy powiadomić w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia znajdują się w pomieszczeniu portierni;
 - sprawdzić czy zapasowe klucze do wszystkich pomieszczeń znajdują się w ustalonym miejscu;
- 6) znać telefony alarmowe;
- 7) znać rozkład i przeznaczenie pomieszczeń, wyjść i dróg ewakuacyjnych w całym budynku;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- 8) orientować się w rozmieszczeniu gaśnic, hydrantów i urządzeń przeciwpożarowych w całym budynku oraz znać zasady ich obsługi;
 - 9) podczas obchodów budynku zwracać uwagę na bezpieczeństwo pożarowe, a w szczególności na:
 - drożność wyjść i dróg ewakuacyjnych w budynku;
 - drożność dróg pożarowych;
 - stan gaśnic, hydrantów i oznakowania według możliwej oceny optycznej w budynku pod względem braków i uszkodzeń;
 - stan drzwi pożarowych według możliwej oceny optycznej w budynku pod względem braków i uszkodzeń;
 - 10) współpracować z pracownikami technicznymi;
- Obowiązki te należy realizować na zasadach określonych w instrukcji.

8.5. Zadania i obowiązki osób i firm konserwujących budynek w zakresie budowlanym i instalacyjnym oraz wykonujących prace remontowo-budowlane i aranżacyjne

Wszelkie prace remontowo-budowlane, aranżacyjne, konserwacyjne itp. w budynku i na terenie przyległym należy wykonywać z uwzględnieniem ustaleń określonych w rozdziale 3 „Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym” i rozdziale 5 „Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” instrukcji.

Konserwatorzy/firmy, mają obowiązek w szczególności:

- 1) realizować obowiązki stałego użytkownika budynku związane z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji;
- 2) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej instrukcji na zasadach określonych w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji” instrukcji;
- 3) posiadać wymagane uprawnienia do wykonywanych prac;
- 4) posiadać aktualną dokumentację przedmiotu konserwacji;
- 5) posiadać procedury, według których wykonywane są prace konserwacyjne; procedury te powinny być opracowane według obowiązujących przepisów, norm, dokumentacji techniczno ruchowej, wytycznych producentów i projektantów;
- 6) dokumentować wykonywane próby i badania, prace konserwacyjne, remontowe i naprawcze;
- 7) dokumentować stan techniczny;
- 8) przekazywać wyżej wymienioną dokumentację zarządcy/administratorowi obiektu lub osobie przez niego wyznaczonej;

Obowiązki te należy realizować na zasadach określonych w instrukcji.

Wykonawcy prac remontowo-budowlanych, aranżacyjnych itp., mają obowiązek w szczególności:

- 1) realizować obowiązki stałego użytkownika budynku związane z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji;
- 2) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej instrukcji na zasadach określonych w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników budynku, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji” instrukcji;
- 3) wykonywać prace zgodnie z uzgodnioną i zatwierdzoną dokumentacją;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- 4) przekazywać dokumentację powykonawczą zarządcy/administratorowi obiektu lub osobie przez niego wyznaczonej;

Obowiązki te należy realizować na zasadach określonych w instrukcji.

8.6. Zadania i obowiązki osoby prowadzącej sprawę ochrony przeciwpożarowej

Osoba prowadząca sprawę ochrony przeciwpożarowej wyznaczona przez zarządcę administratora ma obowiązek w szczególności:

- 1) realizować obowiązki stałego użytkownika budynku związane z przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz ustaleń instrukcji;
- 2) zapoznać się z przepisami przeciwpożarowymi oraz postanowieniami niniejszej instrukcji na zasadach określonych w rozdziale 7 „Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników oraz studentów, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji” instrukcji oraz je przestrzegać;
- 3) prowadzić przeglądy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku oraz terenu;
- 4) podczas przeglądów budynku zwracać uwagę na bezpieczeństwo pożarowe, a w szczególności:
 - drożność wyjść i dróg ewakuacyjnych w budynku;
 - drożność dróg pożarowych;
 - na stan oznakowania obiektu pożarniczymi i ewakuacyjnymi znakami bezpieczeństwa według możliwej oceny optycznej pod względem braków i uszkodzeń;
 - na stan drzwi, bram pożarowych w budynku według możliwej oceny optycznej pod względem braków i uszkodzeń;
 - na stan elementów, urządzeń przeciwpożarowych w budynku takich jak: gaśnice, hydranty, czujki przeciwpożarowe, ręczne ostrzegacze pożarowe, lampy oświetlenia ewakuacyjnego, według możliwej oceny optycznej pod względem braków i uszkodzeń;
- 5) dokonywać oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego budynku oraz przedkładać właścicielowi zarządcy/administratorowi wnioski wynikające z oceny stanu faktycznego;
- 6) organizować szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 7) uczestniczyć w praktycznym sprawdzaniu warunków i organizacji ewakuacji;
- 8) uczestniczyć w odbiorach technicznych sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prac związanych z przebudową rozbudową zmianą przeznaczenia powierzchni w budynku na wniosek właściciela, zarządcy/administratora obiektu;
- 9) współpracować z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej budynku;
- 10) prowadzić dokumentację w wyżej wymienionym zakresie;

Obowiązki te należy realizować na zasadach określonych w instrukcji.

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

9. Definicje i przepisy

1. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- 1) materiałach niebezpiecznych pożarowo – należy przez to rozumieć:
 - a. gazy palne,
 - b. ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C),
 - c. materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
 - d. materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
 - e. materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne,
 - f. materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
 - g. materiały mające skłonności do samozapalenia,
 - h. materiały inne niż wymienione w lit. a - g jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru;
- 2) pasie przeciwpożarowym – należy przez to rozumieć system drzewostanów różnej szerokości poddanych specjalnym zabiegom gospodarczym i porządkowym lub powierzchni wylesionych i oczyszczonych do warstwy mineralnej;
- 3) pompowni przeciwpożarowej – należy przez to rozumieć pompownię zasilającą w wodę instalację lub sieć wodociagową przeciwpożarową;
- 4) pracach niebezpiecznych pod względem pożarowym – należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem;
- 5) strefie pożarowej składowiska – należy przez to rozumieć powierzchnię składowiska oddzieloną od budynków, innych obiektów budowlanych i składowisk, w sposób określony dla budynków w rozporządzeniu ministra infrastruktury [102], zwanym dalej „przepisami techniczno-budowlanymi”;
- 6) strefie zagrożenia wybuchem – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości;
- 7) technicznych środkach zabezpieczenia przeciwpożarowego – należy przez to rozumieć urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;
- 8) terenie przyległym – należy przez to rozumieć pas terenu wokół obiektu, o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego określone w przepisach techniczno-budowlanych [102];
- 9) urządzeniach przeciwpożarowych – należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych;

- 10) zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych – należy przez to rozumieć zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności, toksyczność lub temperaturę uniemożliwiałaby bezpieczną ewakuację;
- 11) zagrożeniu wybuchem – należy przez to rozumieć możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia;

2. Ilekroć w instrukcji użyto określeń dotyczących:

- 1) budynków – należy rozumieć przez to określenia zawarte w § 3 pkt. 4 - 6 i 8 oraz § 209 ust. 1 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 2) budynków produkcyjnych i magazynowych – należy rozumieć przez to określenie zawarte w § 209 ust. 1 pkt. 2 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 3) budynków inwentarskich – należy rozumieć przez to określenie zawarte w § 209 ust. 1 pkt. 3 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 4) grup wysokości – należy rozumieć przez to określenia zawarte w § 8 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 5) kategorii zagrożenia ludzi – należy rozumieć przez to określenia zawarte w § 209 ust. 2 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 6) kondygnacji – należy rozumieć przez to określenia zawarte w § 3 pkt. 16 – 18 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 7) stref pożarowych – należy rozumieć przez to określenie zawarte w § 226 ust. 1 i 2 przepisów techniczno-budowlanych [102];
- 8) paliwie płynnym klasy III – należy rozumieć przez to określenie zawarte w § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki [106];

3. Przepisy podstawowe:

- [101] Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. 2009 nr 178 poz. 1380, zmiany Dz.U. 2010 nr 57 poz. 353);
- [102] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. z późniejszymi zmianami (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690, zmiany Dz.U. 2003 nr 33 poz. 270, Dz.U. 2004 nr 109 poz. 1156, Dz.U. 2008 nr 201 poz. 1238, Dz.U. 2008 nr 228 poz. 1514, Dz.U. 2009 nr 56 poz. 461);
- [103] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719);
- [104] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych, z dnia 24 lipca 2009 r. (Dz.U. 2009 nr 124 poz. 1030);
- [105] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej, z dnia 16 czerwca 2003 r. z późniejszymi zmianami (Dz.U. 2003 nr 121 poz. 1137, zmiany Dz.U. 2009 nr 119 poz. 998);
- [106] Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym z późniejszymi zmianami (Dz.U. 2000 nr 122 poz. 1321, zmiany Dz.U. 2009 nr 98 poz. 818);

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

- [107] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. 2006 nr 156 poz. 1118, zmiany Dz.U. 2007 nr 99 poz. 665, Dz.U. 2007 nr 191 poz. 1373, Dz.U. 2008 nr 145 poz. 914, Dz.U. 2008 nr 206 poz. 1287, Dz.U. 2008 nr 210 poz. 1321, Dz.U. 2009 nr 161 poz. 1279, Dz.U. 2010 nr 121 poz. 809);

4. Normy:

- [201] PN-EN 671-3:2009 Stałe urządzenia gaśnicze - Hydranty wewnętrzne – Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z wężem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z wężem płasko składanym;

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

10. Graficzna część instrukcji.

Rysunek numer 1 – szkic sytuacyjny;

Szkic sytuacyjny przedstawia lokalizację budynku, dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, wjazdów na teren ogrodzony; hydrantów zewnętrznych, głównego kurka gazu, pomieszczenia portierni z centralą systemu sygnalizacji pożaru oraz przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu;

Rysunek numer 2 – piwnica, parter;

Plan ewakuacji; drogi komunikacji ogólnej służące celom ewakuacji;

Rysunek numer 3 – piętro pierwsze;

Plan ewakuacji; drogi komunikacji ogólnej służące celom ewakuacji;

Rysunek numer 4 – piętro drugie, piętro trzecie;

Plan ewakuacji; drogi komunikacji ogólnej służące celom ewakuacji;

Rysunek numer 5 – piętro czwarte, poddasze;

Plan ewakuacji; drogi komunikacji ogólnej służące celom ewakuacji;

Rysunek numer 6 – piwnica, parter;

Podziału budynku na strefy pożarowe oraz plan rozmieszczenia sprzętu przeciwpożarowego, oraz znaków ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej; oznakowano lokalizację centrali systemu sygnalizacji pożaru oraz lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu;

Rysunek numer 7 – piętro pierwsze;

Podziału budynku na strefy pożarowe oraz plan rozmieszczenia sprzętu przeciwpożarowego, oraz znaków ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej;

Rysunek numer 8 – piętro drugie, piętro trzecie;

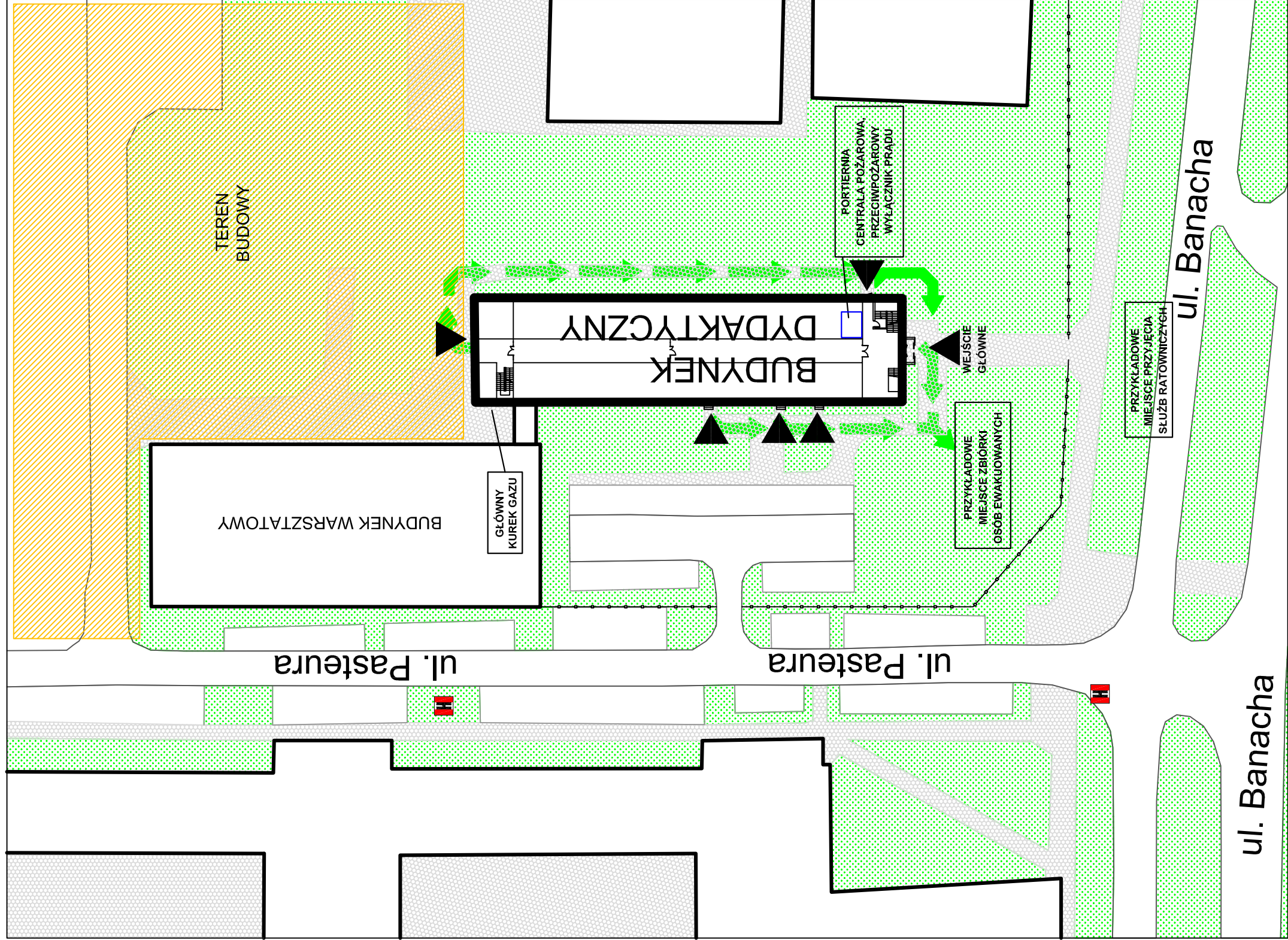
Podziału budynku na strefy pożarowe oraz plan rozmieszczenia sprzętu przeciwpożarowego, oraz znaków ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej;

Rysunek numer 9 – piętro czwarte, poddasze;

Podziału budynku na strefy pożarowe oraz plan rozmieszczenia sprzętu przeciwpożarowego, oraz znaków ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej;

Rysunek numer 10 – przekroje;

Przekroje budynku;

LEGENDA

Kierunek ewakuacji

Hydrant zewnętrzny

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego
przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie

Szkic sytuacyjny

Skala:
bez skali

Data:
wrzesień 2010 r.

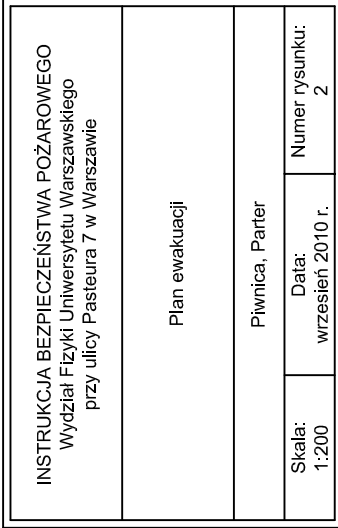
Numer rysunku:
1

Szkic sytuacyjny

Parter

Piwnica

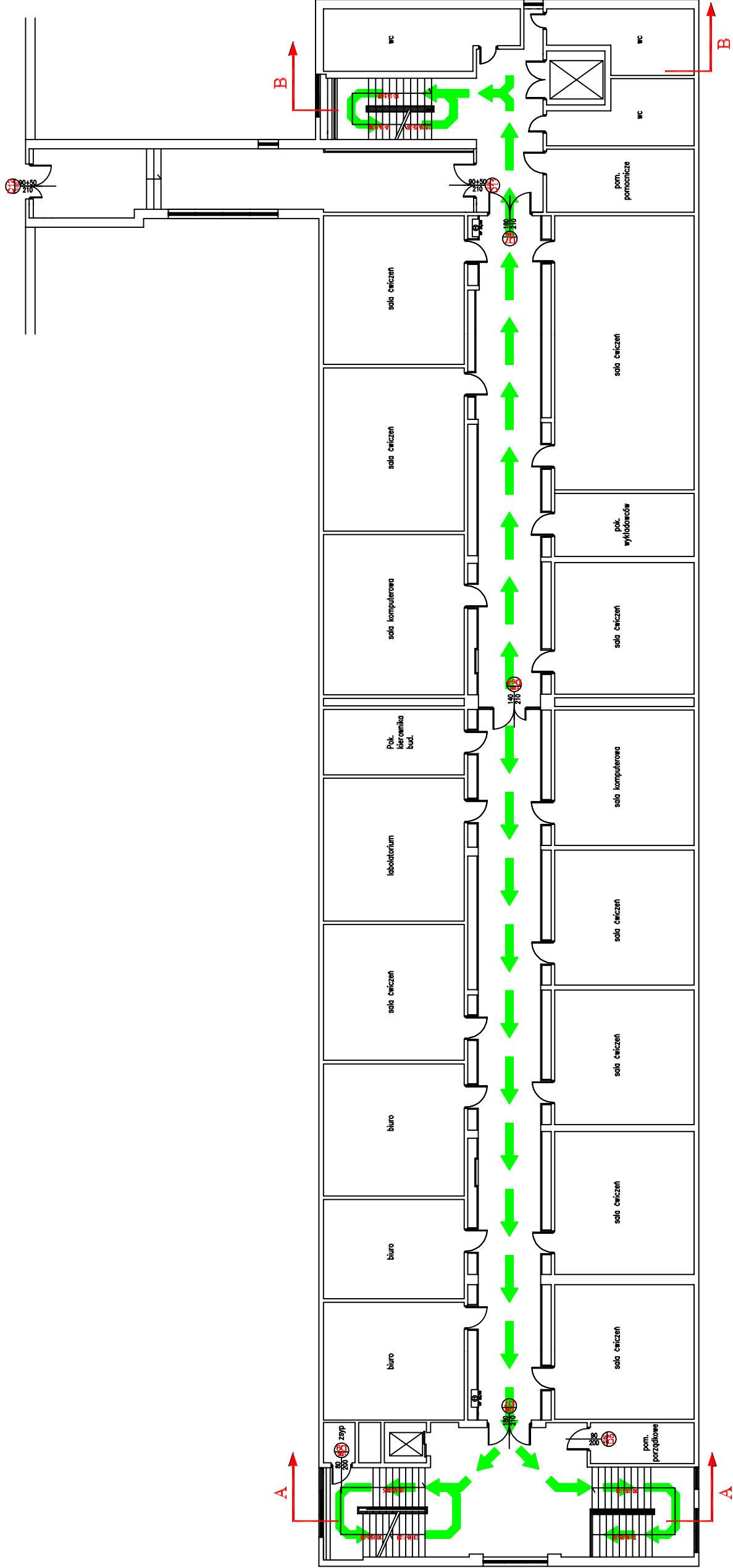

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie		
Plan ewakuacji		
Piwnica, Parter		
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 2

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie		
Plan ewakuacji		
Piwnica, Parter		
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 2

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie		
Plan ewakuacji		
Piwnica, Parter		
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 2

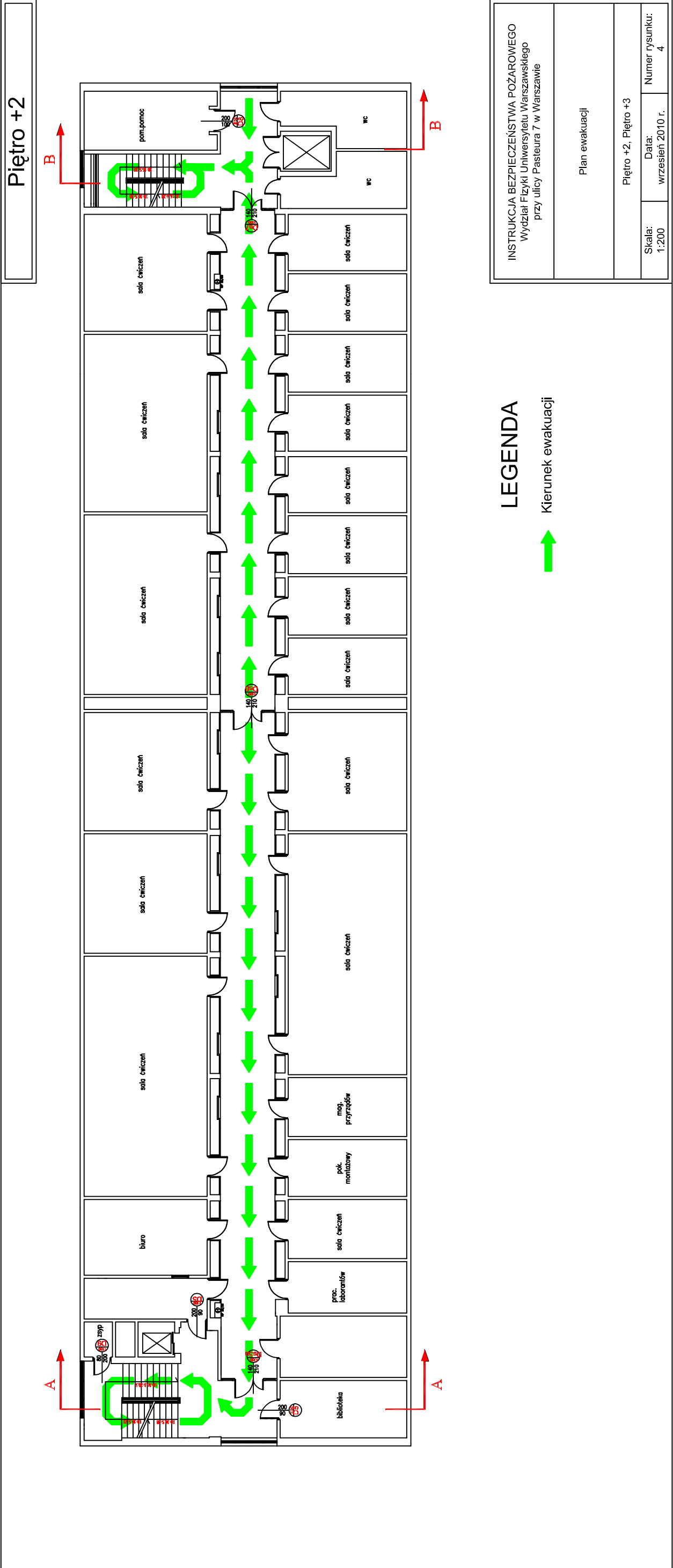
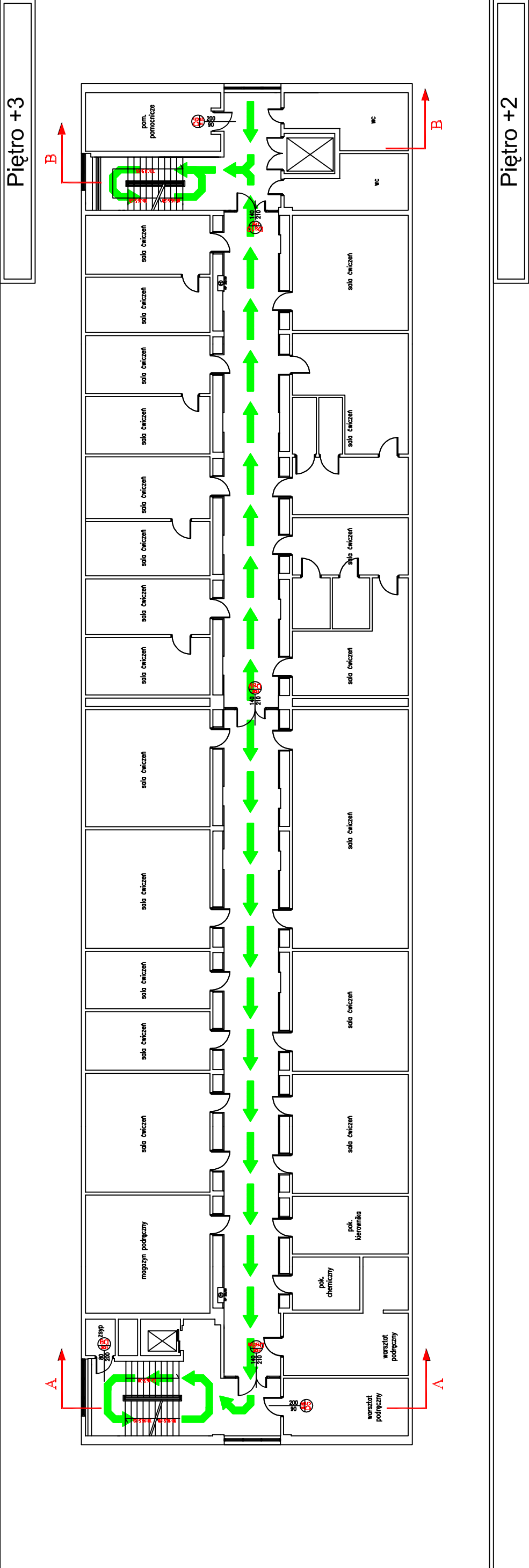
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie		
Plan ewakuacji		
Piwnica, Parter		
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 2

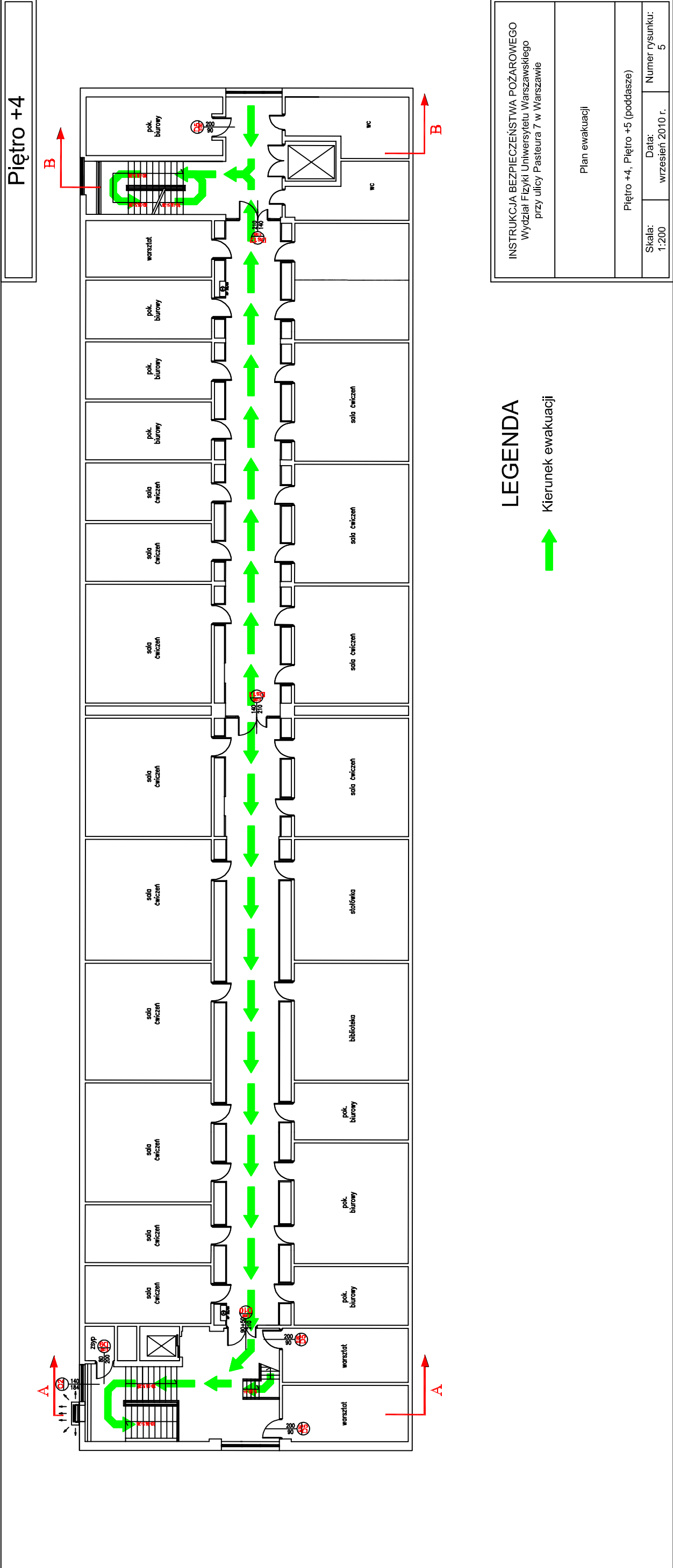
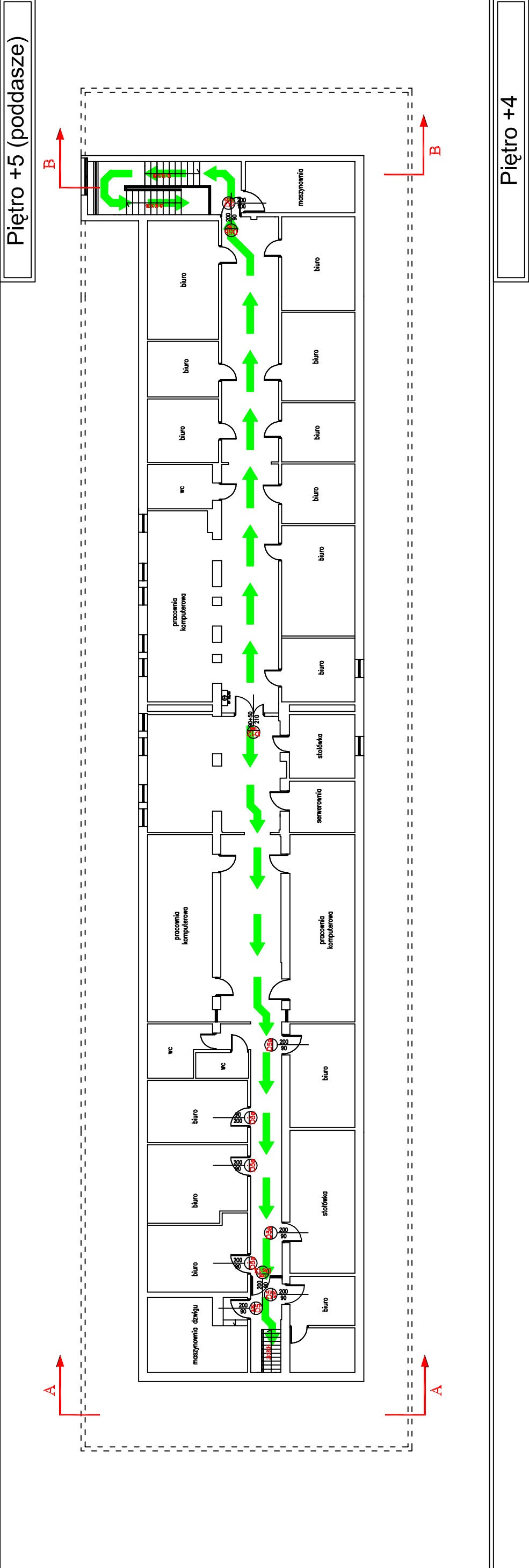

LEGENDA

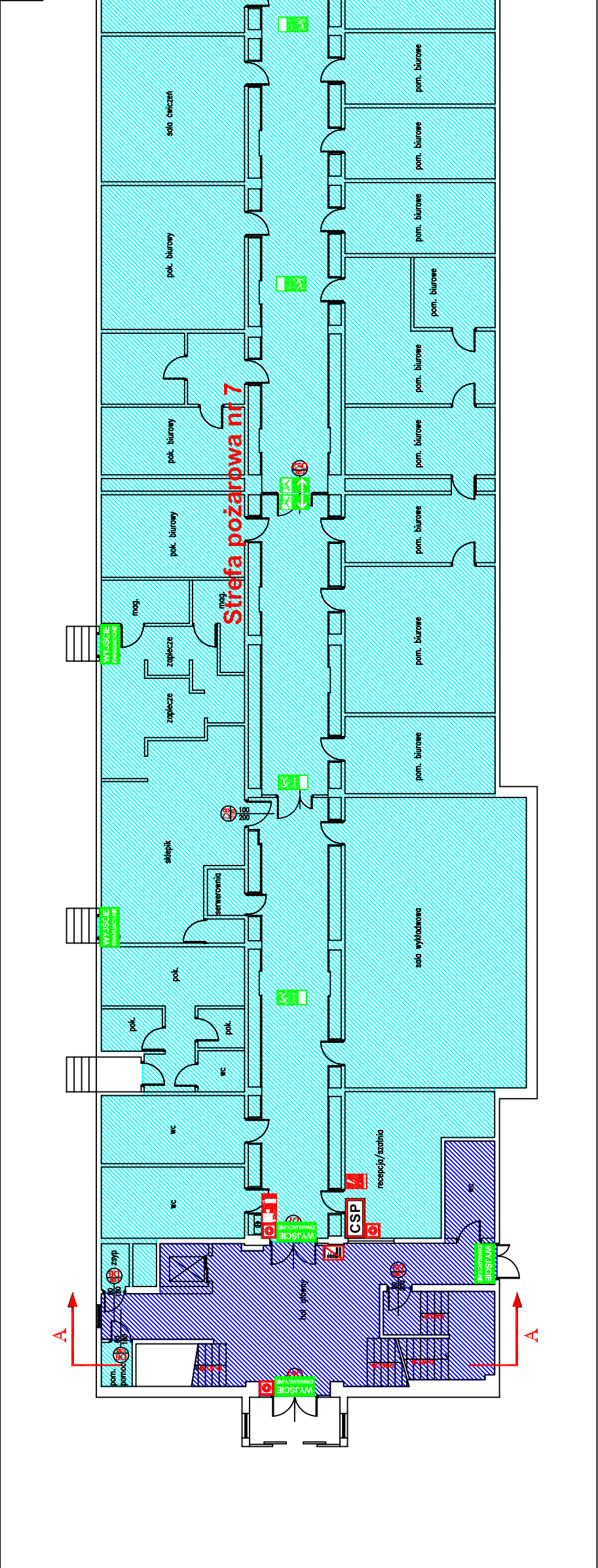
 Kierunek ewakuacji

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie			
Plan ewakuacji			
Piętro +1			
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 3	

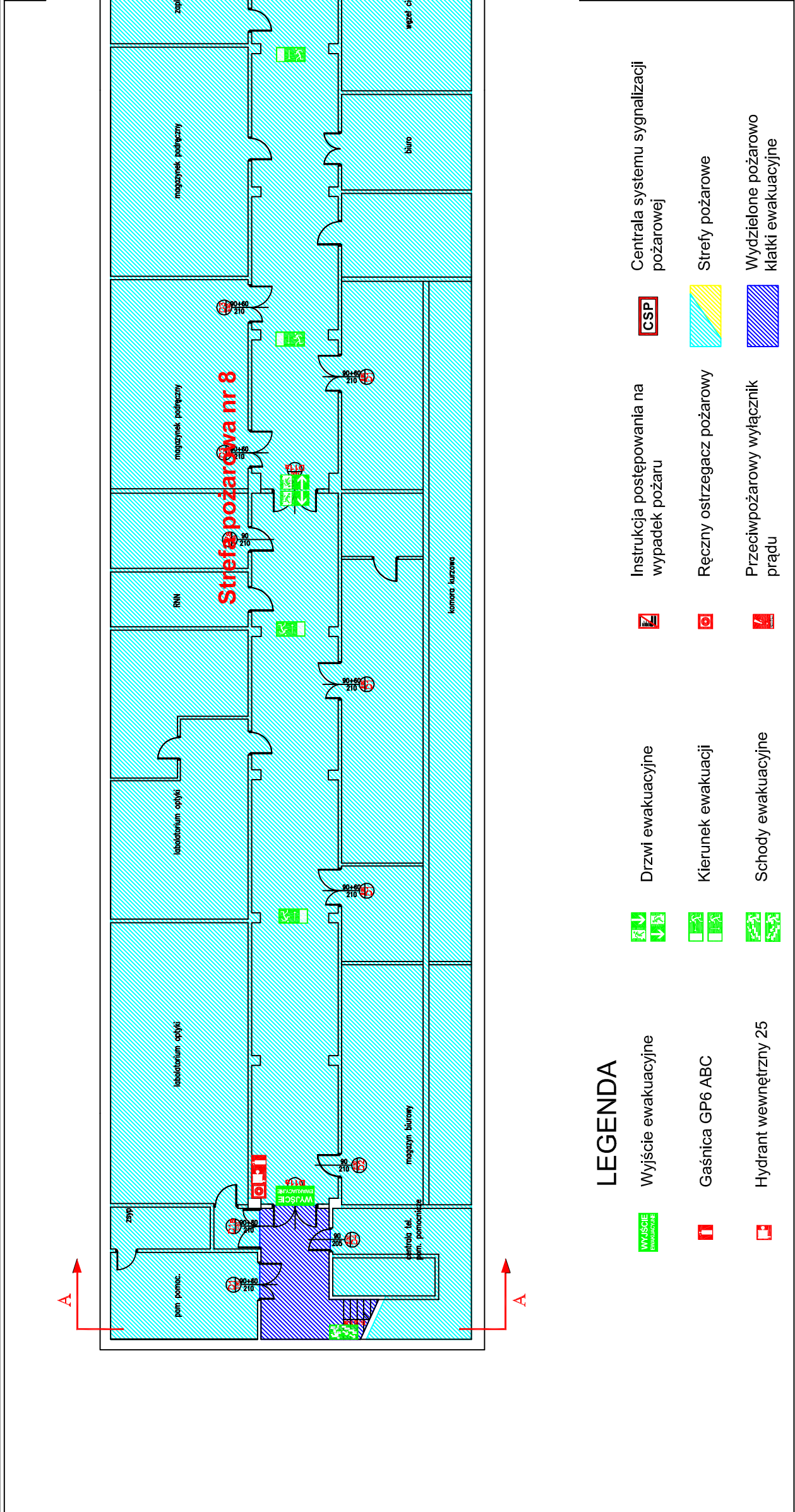

Parter

Piwnica

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie		
Strefy pożarowe, rozmieszczenie gaśnic, hydrantów oraz znaków bezpieczeństwa		
Piwnica, Parter		
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 6

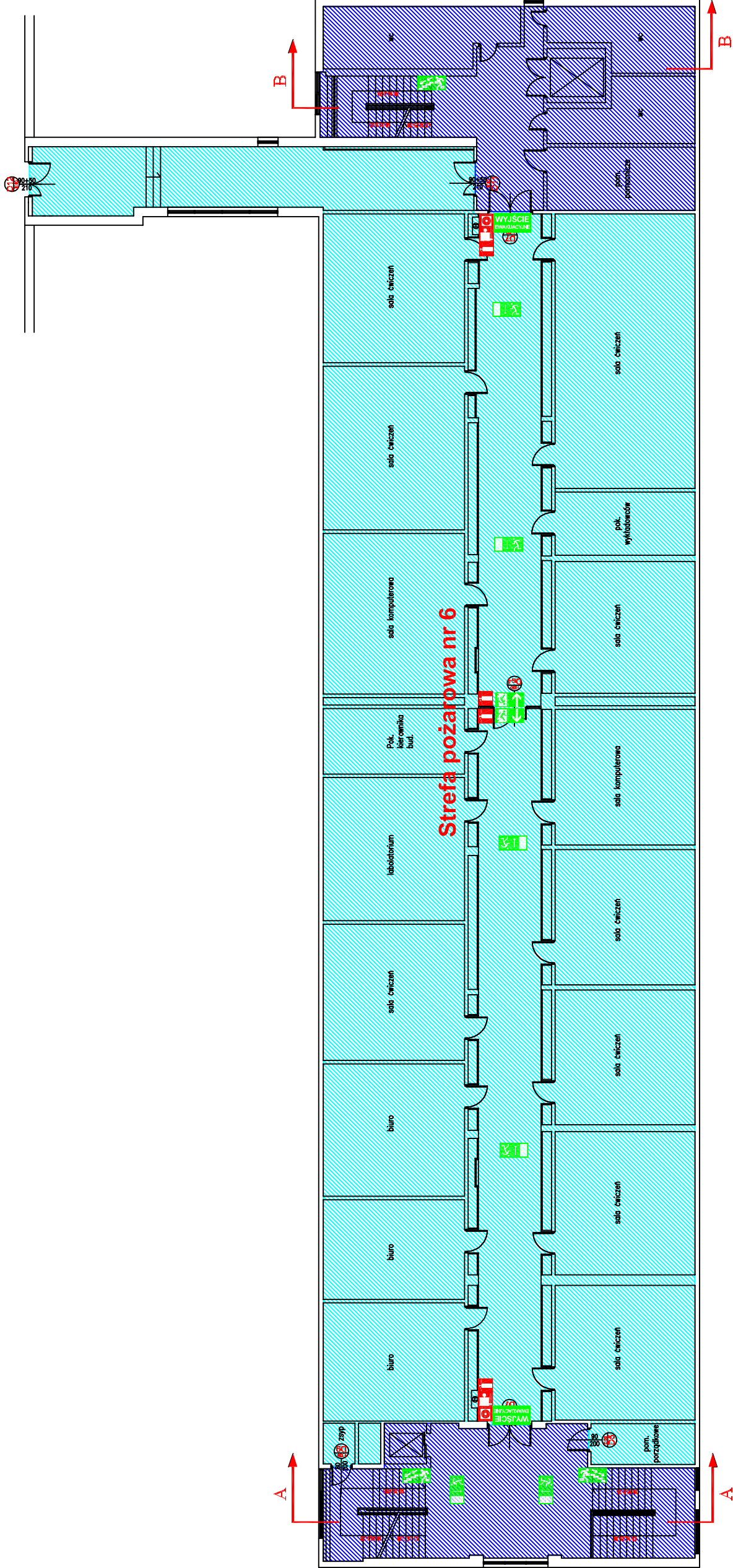
Centrala systemu sygnalizacji pożarowej

gashnic, hydrantow oraz znakow
bezpieczeństwa

Wydzielone pożarowo klatki ewakuacyjne

Data:

Numer rysunku:	
----------------	--

LEGENDA

Wyjście ewakuacyjne

Gaśnica GP6 ABC

Hydrant wewnętrzny 25

Drzwi ewakuacyjne

Kierunek ewakuacji

Schody ewakuacyjne

Instrukcja postępowania na wypadek pożaru

Ręczny ostrzegacz pożarowy

Przeciwpožarowy wyłącznik prądu

Centrala systemu sygnalizacji pożarowej

Strefy pożarowe

Wydzielone pożarowo klatki ewakuacyjne

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego
przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie

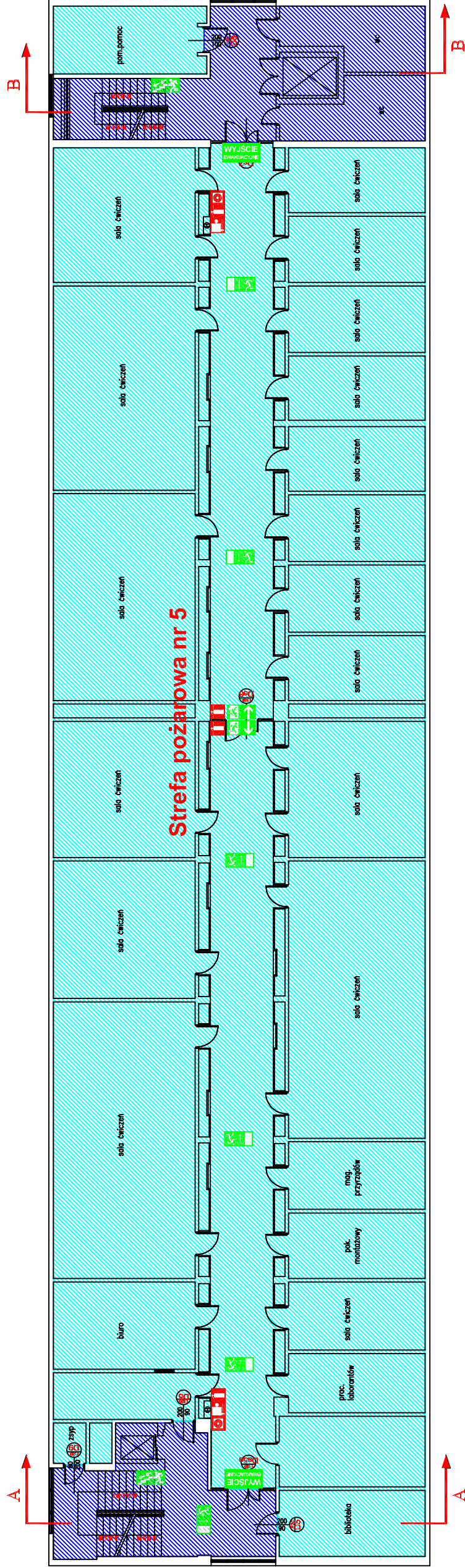
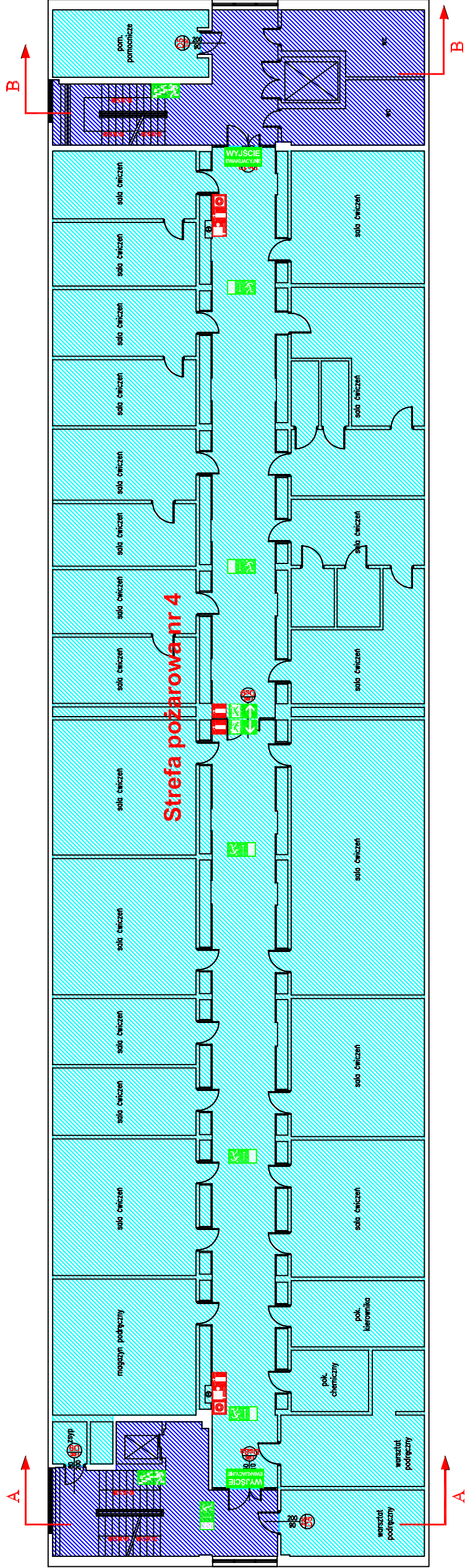
Strefy pożarowe,
rozmieszczenie gaśnic, hydrantów oraz znaków
bezpieczeństwa

Piętro +1

Skala:
1:200

Data:
wrzesień 2010 r.

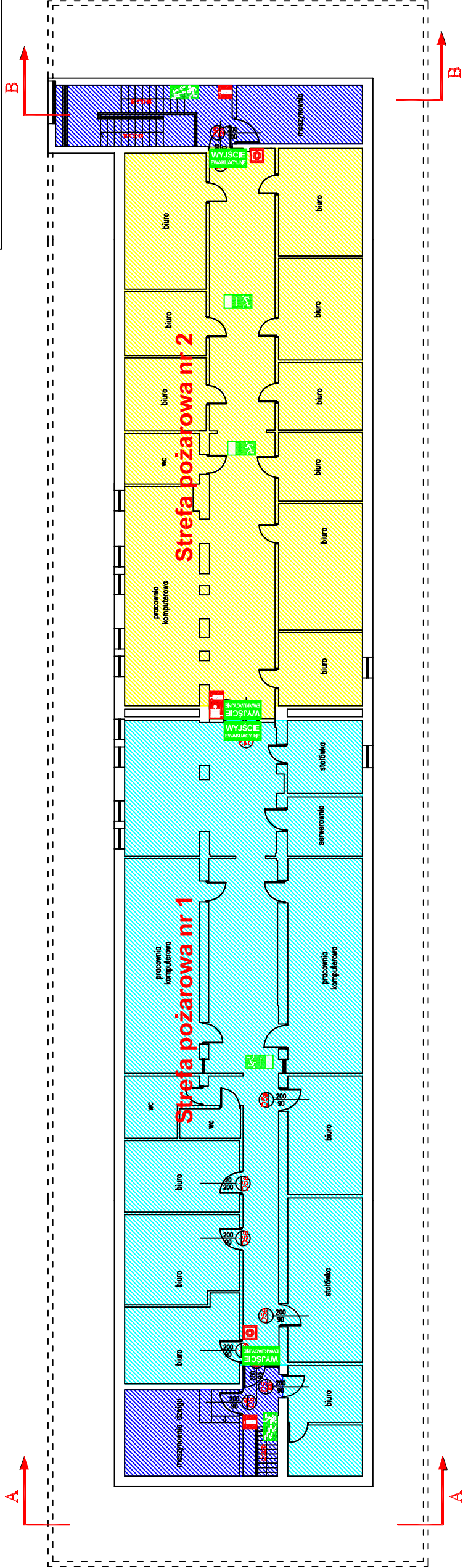
Numer rysunku:
7

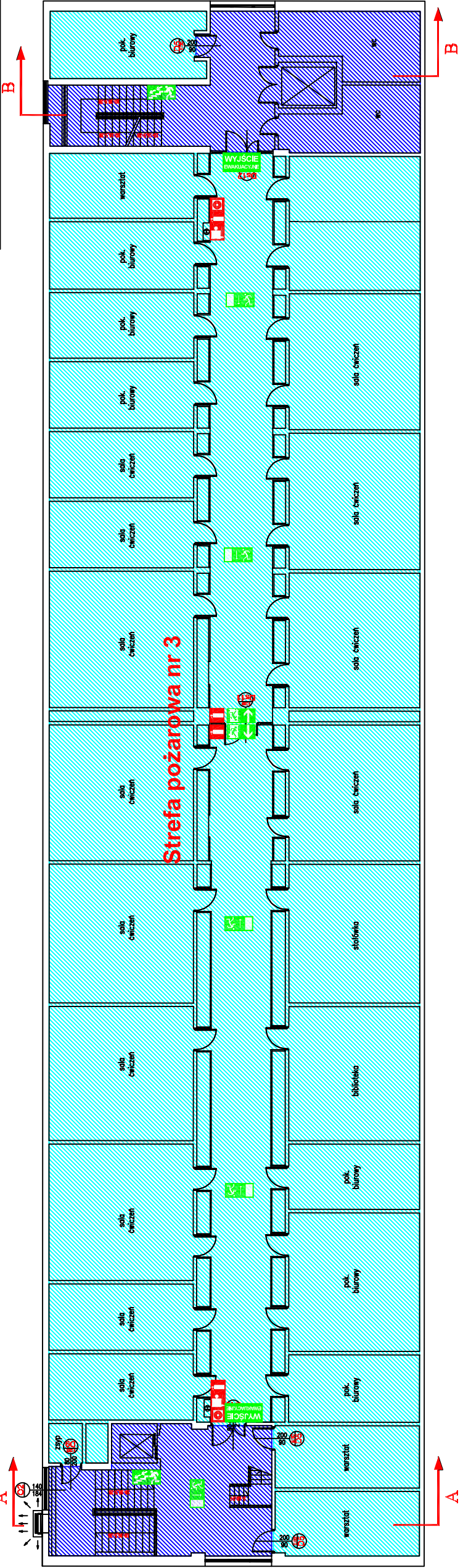
LEGENDA

Wyjście ewakuacyjne	Drzwi ewakuacyjne	Instrukcja postępowania na wypadek pożaru	Centrala systemu sygnalizacji pożarowej
Gaśnica GP6 ABC	Kierunek ewakuacji	Ręczny ostrzegacz pożarowy	Strefy pożarowe
Hydrant wewnętrzny 25	Schody ewakuacyjne	Przeciwpožarowy wyłącznik prądu	Wydzielone pożarowo klatki ewakuacyjne

Piętro +5 (poddasze)

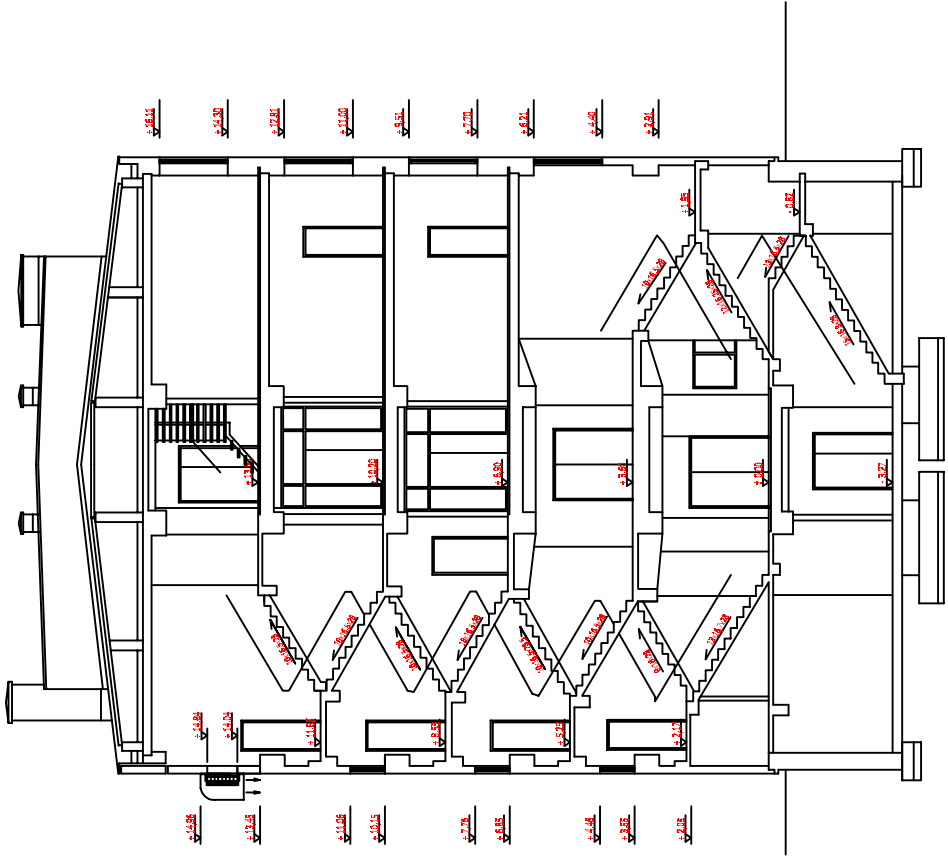
Piętro +4

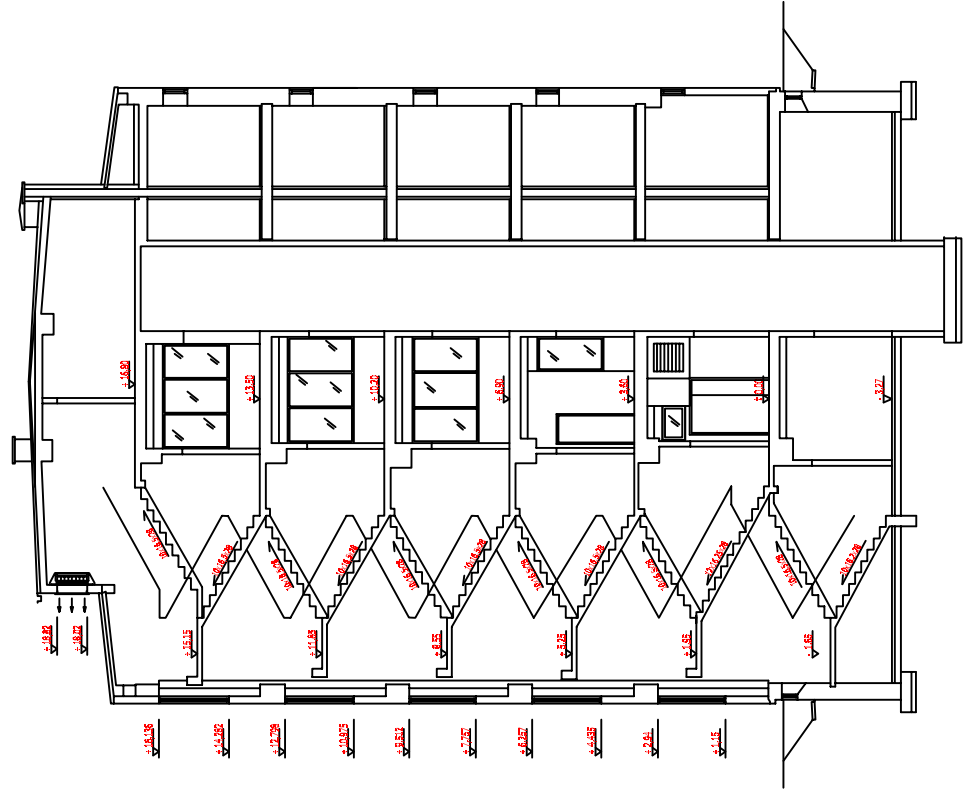
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie		
Strefy pożarowe, rozmięszczenie gaśnic, hydrantów oraz znaków bezpieczeństwa		
Piętro +4, Piętro +5 (poddasze)		
Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 9

LEGENDA		
Wyjście ewakuacyjne	Drzwi ewakuacyjne	Instrukcja postępowania na wypadek pożaru
Gaśnica GP6 ABC	Kierunek ewakuacji	Ręczny ostrzegacz pożarowy
Hydrant wewnętrzny 25	Schody ewakuacyjne	Przeciwpožarowy wyłącznik prądu
Centrala systemu sygnalizacji pożarowej		
Strefy pożarowe		
Wydzielone pożarowo klatki ewakuacyjne		

Przekrój A-A

Przekrój B-B

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego
przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie

Przekroje

Przekrój A-A, Przekrój B-B

Skala: 1:200	Data: wrzesień 2010 r.	Numer rysunku: 10
-----------------	---------------------------	----------------------

INSTRUKCJA W SPRAWIE ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Postanowienia wstępne

1. Instrukcja określa obowiązki pracowników związane z zapewnieniem bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w budynkach i na przyległych terenach.
2. Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, oraz prace remontowe związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie lub w strefach zagrożonych wybuchem. Do prac takich należą w szczególności wszelkie prace związane:
 - a. z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, w tym:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
 - rozniecanie ognisk,
 - używanie materiałów pirotechnicznych,
 - b. ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:
 - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
 - stosowanie tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
 - suszenie substancji palnych,
 - usuwanie tych substancji ze stanowisk pracy.

Postępowanie związane ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane w budynku lub na terenie pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, przeciwpożarowe, ustalane są każdorazowo komisyjnie przed rozpoczęciem prac, w oparciu o przepisy niniejszej instrukcji.
3. W skład komisji wchodzi:
 - a. właściciel lub osoba przez niego wyznaczona – administrator budynku jako przewodniczący komisji,
 - b. kierownik firmy wykonującej prace spawalnicze
 - c. w miarę potrzeb do prac komisji można przywoływać inne osoby np. użytkowników powierzchni w rejonie prowadzonych prac
4. Komisja sporządza protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych według wzoru określonego w załączniku nr 1 do instrukcji prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
5. Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w protokole przewodniczący wydaje grupie (firmie) pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac według wzoru określonego w załączniku nr 2 do instrukcji prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

6. Do obowiązku przewodniczącego komisji należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w protokóle, o którym mowa w ust. 5.
7. Odpowiednie zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym po ich zakończeniu należy powierzać osobom posiadającym odpowiednie przygotowanie w tym zakresie.
8. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowywana jest przez administratora obiektu lub osobę przez niego wyznaczoną.

Zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Przygotowanie miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym polega na:
 - a. oczyszczeniu pomieszczeń i miejsc, w których będą wykonywane prace z palnych materiałów i zanieczyszczeń, lub odsunięcie ich na bezpieczną odległość,
 - b. zabezpieczenie przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, poprzez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.,
 - c. sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty narażone są na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego, bądź rozprysków spawalniczych i nie wymagają zastosowania dodatkowych zabezpieczeń,
 - d. uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów kanalizacyjnych, wentylacyjnych itp., znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - e. zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją,
 - f. sprawdzeniu, czy w miejscach planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
 - g. przygotowaniu w miejscu dokonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym między innymi:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - gaśnic oraz innego sprzętu gaśniczego w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację źródeł pożaru,
 - zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac.
2. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem, lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par lub gazów będzie poniżej 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
3. Podczas prowadzenia prac remontowych z użyciem ognia otwartego na zbiornikach i instalacjach po gazie palnym, benzynie itp., należy:
 - a. zbiorniki opróżnić z substancji a następnie przepłukać je wraz z instalacją towarzyszącą gazem obojętnym np. azotem lub umyć wodą z detergentami.
 - b. prace remontowe należy rozpocząć po przeprowadzeniu kontroli stężenia palnych par i gazów. Stężenie nie może przekraczać 10% dolnej granicy wybuchowości,
 - c. teren prac powinien być zabezpieczony przed dostępem osób postronnych,
 - d. wskazane jest prowadzenie prac na zbiorniku wypełnionym wodą.

Przykłady zabezpieczenia prac pod względem pożarowym pokazano w załączniku nr 3 do instrukcji zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

4. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w miejscu prowadzenia prac, w pomieszczeniach sąsiednich lub na terenie przyległym, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących części, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić na przykład po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Terminy kontroli wyznacza komisja ustalająca sposób zabezpieczenia prac.
5. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje, zaś sprzęt używany do ich wykonania musi być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
6. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym

1. Właściciel lub osoba przez niego wyznaczona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – administrator obiektu, powinna w szczególności:
 - a. znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować ich przestrzeganie dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
 - b. sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk pracy niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
 - c. wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
 - d. brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych.
2. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy w szczególności:
 - a. sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania pożaru,
 - b. ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
 - c. znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi gaśnic oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru
 - d. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie ustalone zabezpieczenia, ścisłe przestrzeganie tych ustaleń,
 - e. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w wymaganą ilość i rodzaj sprzętu gaśniczego,
 - f. rozpoczynanie prac po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,
 - g. przerywanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,

- h. dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym nie zainicjowano pożaru,
 - i. wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pod względem pożarowym.
3. Przewodniczący Komisji dokonuje odbioru prac, kwitując dokonane czynności stosownym wpisem w zezwoleniu, o którym mowa w załączniku nr 2 do instrukcji prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Warszawa, dnia

**PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO
PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

.....

2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu, miejscu wykonywania prac:

.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występująca w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac pożarowo niebezpiecznych:

.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska pracy, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

.....

5. Liczba i rodzaje gaśnic i sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac :

.....

6. Środki i sposoby alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....

7. Osoba (osoby) odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

.....

8. Osoba (osoby) odpowiedzialne za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

.....

9. Osoba (osoby) zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu:

.....

Podpisy członków komisji:

.....

Warszawa, dnia

**ZEZWOLENIE NA PRZEPROWADZENIE
PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

1. Miejsce pracy (pomieszczenie, stanowisko, instalacja)

.....

2. Rodzaj pracy

.....

3. Czas pracy:

dnia od godziny do godziny

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....

6. Środki zabezpieczenia:

a. przeciwpożarowe

.....

b. BHP

.....

c. inne

.....

7. Sposób wykonania pracy

.....

8. Odpowiedzialni za:

a. przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

Nazwisko i imię

Wykonano. Podpis

b. wyłączenie spod napięcia:

Nazwisko i imię

Wykonano. Podpis

c. dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:

Nazwisko i imię

W miejscu prac nie występują niebezpieczne stężenia - podpis

d. stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię

Przyjąłem do wykonania - podpis

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w ust. 8).

.....

podpis wnioskującego

.....

podpis przewodniczącego komisji

10. Prace zakończono dnia godz.

Wykonał. Podpis

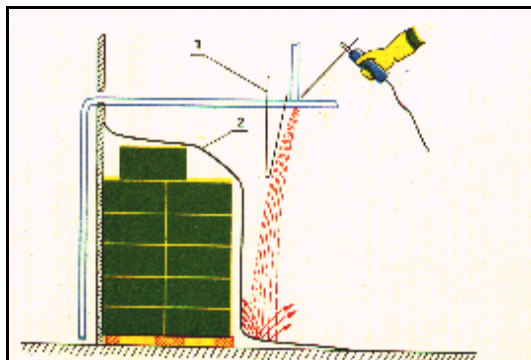
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót - podpis

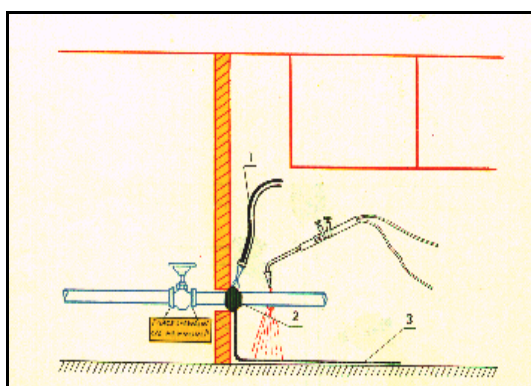
Skontrolował - podpis

do instrukcji prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

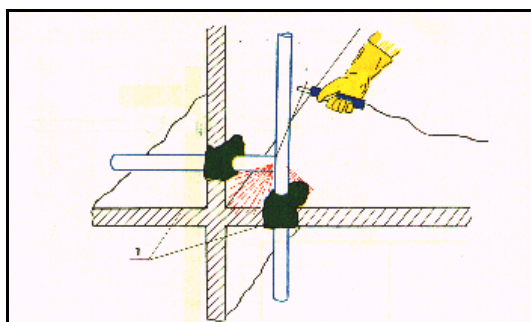
PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

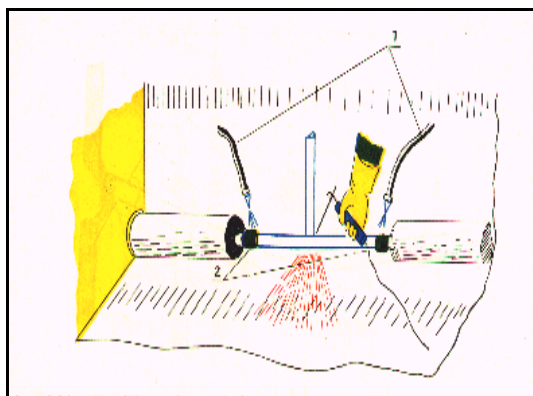
Rys.1 Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc niepalny.

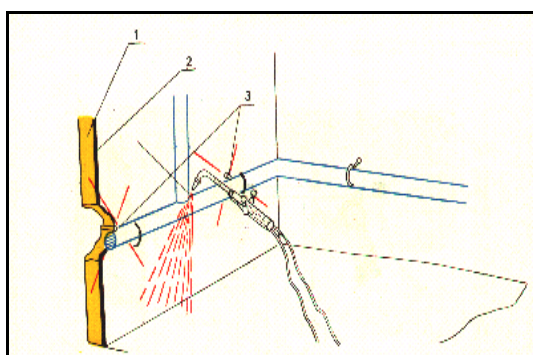
Rys. 2 Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje sznura niepalnego, 3-koc niepalny.

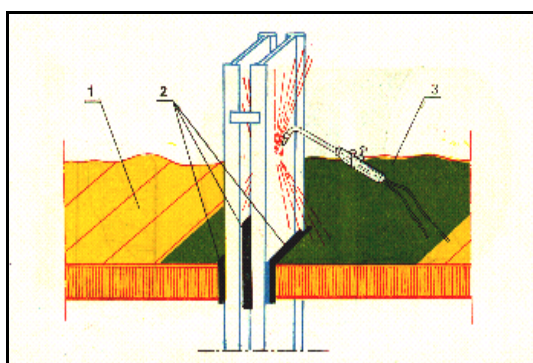
Rys. 3 Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

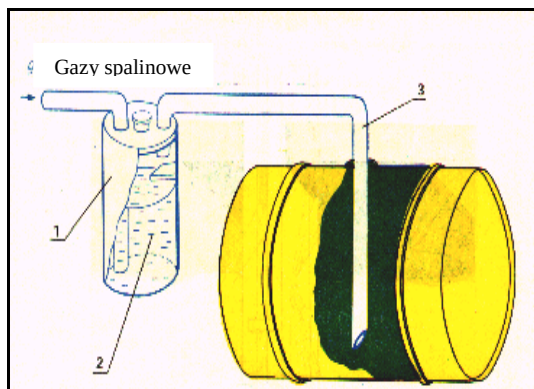
Rys. 4 Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura niepalnego.

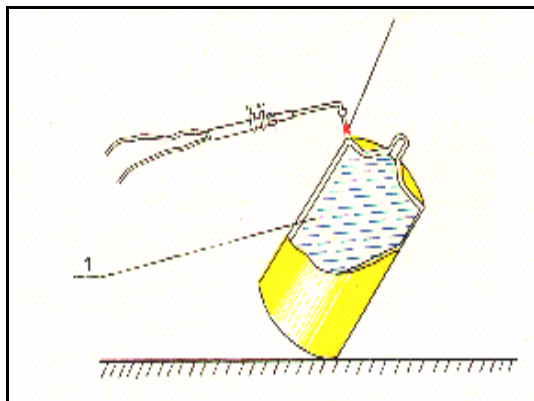
Rys. 5 Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemonstrować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys. 6 Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo niepalne, 3-koc niepalny.

Rys. 7 Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wyłapywania iskier: 1-urządzenie do wyłapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys. 8 Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1).

**Wzór dokumentacji zapoznania użytkowników budynku z przepisami
przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.**

Warszawa, dn. r.

.....
/imię i nazwisko/

.....
/stanowisko (nazwa firmy)/

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/am zapoznany/a z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz instrukcją bezpieczeństwa pożarowego dla budynku dydaktycznego Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie.

W szczególności znane mi są:

- przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej,
- zagrożenia pożarowe występujące w obiekcie i na stanowisku pracy, oraz zasady przeciwdziałania tym zagrożeniom,
- warunki ochrony przeciwpożarowej budynku,
- zasady i warunki bezpiecznej ewakuacji osób i mienia,
- zasady postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- zasady użycia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się w budynku,
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej osób będących stałymi użytkownikami budynku.

Ustalenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
/podpis składającego oświadczenie/

Warszawa, dn. r.

PROGRAM SZKOLENIA

z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla użytkowników budynku dydaktycznego
Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie.

Zakres tematyczny szkolenia:

1. Przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz instrukcja bezpieczeństwa pożarowego.
2. Zagrożenia pożarowe występujące w budynku i na stanowisku pracy, oraz zasady przeciwdziałania tym zagrożeniom.
3. Warunki ochrony przeciwpożarowej budynku.
4. Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia.
5. Zasady i warunki bezpiecznej ewakuacji.
6. Zasady użycia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się w budynku.
7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej osób będących stałymi użytkownikami budynku.

Czas szkolenia:

Dwie godziny lekcyjne t.j. 2 x 45 min.

Miejsce przeprowadzenia szkolenia:

.....
.....

Wykonawca szkolenia:

.....
.....

Podstawa prawna dotycząca tematyki szkolenia:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 81 z 1991 r. poz. 351... Dz. U. Nr 57 z 2010 r. poz. 353).

LISTA OBECNOŚCI

pracowników firmy*)
uczestników szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej przeprowadzonego w dniu
..... na terenie
.....
Wykładowca:

Lp	imię i nazwisko uczestnika szkolenia	podpis wykładowcy
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		

*) niepotrzebne skreślić

Warszawa, dn. r.

PROTOKÓŁ

ze szkolenia podstawowego/informacyjnego*) z zakresu ochrony przeciwpożarowej przeprowadzonego dla użytkowników budynku dydaktycznego Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Pasteura 7 w Warszawie, pracowników firmy*):

.....

Data przeprowadzonego szkolenia:

Miejsce przeprowadzenia szkolenia:

Program szkolenia:

przedstawiono w załączniku nr do niniejszego protokołu.

Lista obecności na szkoleniu:

przedstawiono w załączniku nr do niniejszego protokołu.

Wzór zaświadczenia o uczestnictwie w szkoleniu:

przedstawiono w załączniku nr do niniejszego protokołu.

Zaświadczenia wydano uczestnikom szkolenia zgodnie z w/w listą obecności.

Czas szkolenia:

dwie godziny lekcyjne 2 x 45 min.

Wykonawca szkolenia:

Podstawa prawna dotycząca tematyki szkolenia:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 81 z 1991 r. poz. 351, ... ,Dz. U. Nr 57 z 2010 r. poz. 353).

*) niepotrzebne skreślić

.....
(podpis wykładowcy)